

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2023-4-006
Karar Sayısı : **24-26/640-265**
Karar Tarihi : 12.06.2024

(Soruşturma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER: Yakup GÖKALP, Burçin GÜLEŞ, Rabia BALTACI,
Büşra ÖZKUL, Emre NEBİOĞLU, Orhan Enes ÖZERDEM

C. BAŞVURUDA

BULUNAN :- Resen

D. HAKKINDA SORUŞTURMA

YAPILAN :- Canon Eurasia Görüntüleme ve Ofis Sistemleri AŞ
Temsilcisi: Av. Turgan GÜRMEN
Fener Mah. Kalamış Cad. No:12/15 34726 Kadıköy/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Canon Eurasia Görüntüleme ve Ofis Sistemleri AŞ'nin Canon markalı ürünlerin yeniden satış fiyatını tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Canon Eurasia Görüntüleme ve Ofis Sistemleri AŞ'nin (CANON) Canon markalı ürünlerin yeniden satış fiyatını tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesini ihlal edip etmediği incelenmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 18.05.2022 tarihli ve 22-23/370-M ve 22-23/371-M sayılı kararları uyarınca yürütülen soruşturma kapsamında, 18.05.2022 tarihli ve 22-23/370-M sayılı Kurul kararı ile, CANON bakımından 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinde yer alan yetkilerin kullanılmasına karar verilmiştir. 25.05.2022 tarihinde CANON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede, CANON'un 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmiş olabileceği yönünde şüphe doğuran bir belge elde edilmiştir. Konuya ilişkin olarak hazırlanan 17.03.2023 tarih ve 2023-4-006/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, Kurulun 23.03.2023 tarihli toplantısında görüşülmüş ve CANON hakkında 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrası uyarınca önaraştırma yapılmasına 23-15/262-M sayı ile karar verilmiştir.
- (4) Önaraştırma kapsamında, 06.04.2023 tarihinde CANON merkezinde ve CANON distribütörleri Penta Teknoloji Ürünleri Dağıtım Ticaret AŞ (PENTA), Despec Bilgisayar Pazarlama ve Ticaret AŞ (DESPEC), İndeks Bilgisayar Sistemleri Mühendislik Sanayi ve Ticaret AŞ (İNDEKS) ve Kadioğlu Kırtasiye Pazarlama Ticaret AŞ'de (KADIOĞLU) yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir.
- (5) Önaraştırma sonunda hazırlanan 05.05.2023 tarih ve 2023-4-006/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu, Kurulun 11.05.2023 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 23-21/411-M sayılı kararla, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik olarak CANON hakkında aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verilmiştir. Hazırlanan soruşturma bildirimi, CANON'a

24-26/640-265

31.05.2023 tarihinde tebliğ edilmiş olup teşebbüsün birinci yazılı savunması, 23.06.2023 tarih ve 39953 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

- (6) Soruşturma sonucunda hazırlanan 13.11.2023 tarih ve 2023-4-006/SR-01 sayılı Soruşturma Raporu, CANON tarafından 21.11.2023 tarihinde tebellüğ edilmiştir. CANON, 28.11.2023 tarih ve 45403 sayılı yazısı ile 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesinde öngörülen 30 günlük yazılı savunma süresinin bir katına kadar uzatılmasını talep etmiştir. Kurulun 30.11.2023 tarih ve 23-55/1099-M sayılı kararı ile teşebbüsün ikinci yazılı savunma süresi 30 gün uzatılmıştır. CANON'un ikinci yazılı savunması, yasal süresi içinde, 18.01.2024 tarih ve 47570 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (7) CANON'un ikinci yazılı savunmasına ilişkin olarak hazırlanan 02.02.2024 tarih ve 2023-4-006/EG-01 sayılı Ek Görüş yazısı, CANON tarafından 13.02.2024 tarihinde tebellüğ edilmiştir. CANON'un üçüncü yazılı savunması ise 15.04.2024 tarih ve 50874 sayı ile yasal süresi içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (8) CANON'un sözlü savunma toplantısı yapılması talebi üzerine, 04.06.2024 tarihinde sözlü savunma toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- (9) Yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Soruşturma Raporu'na, Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre 12.06.2024 tarih ve 24-26/640-265 sayı ile nihai karar tesis edilmiştir.
- (10) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Soruşturma Raporu ve Ek Görüş sonucunda, CANON tarafından Canon markalı ürünlerin yeniden satış fiyatının belirlenmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği, adı geçen teşebbüse aynı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca idari para cezası verilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Soruşturma Yürütülen Teşebbüs: CANON

- (11) Görüntüleme ve optik ürünlerin imalatı alanında uzmanlaşmış, Japonya menşeli çok uluslu bir şirket olan CANON, 2007 yılından itibaren Türkiye'de profesyonel görüntüleme ürünleri ile tüketici elektroniği ürünleri tedariki alanında faaliyet göstermektedir. CANON'un tek kontrolü, tüm hisselerine sahip olan Canon Europa NV'ye aittir.
- (12) CANON'un Türkiye'de mukim distribütörleri; PENTA, KADIOĞLU, Net Aksesuar Bilişim Ürünleri San. ve Tic. AŞ, INDEKS ve INDEKS ile aynı ekonomik bütünlük içinde yer alan DESPEC'dir. PENTA, Türkiye'de bilgi teknolojileri pazarında ve teknoloji ürünlerinin B2B (*business to business*/işletmeden işletmeye) dağıtımı alanlarında faaliyet göstermektedir. Bir diğer distribütör olan INDEKS ise, her türlü bilişim ürünlerini yurt içinden ve yurt dışından tedarik etmekte ve bu ürünlerin bayilere toptan satışını gerçekleştirmektedir. Bir holding bünyesinde faaliyet gösteren INDEKS ile aynı ekonomik bütünlük içerisinde bulunan DESPEC ise, bilişim teknolojileri tüketim malzemeleri (toner, mürekkep kartuş, şerit, yedekleme ürünleri, kağıt ürünleri ve aksesuarlar) ve mobil telefonların dağıtımı konusunda faaliyet göstermektedir. DESPEC aynı zamanda lazer toner, mürekkep kartuş, aksesuar ve yazıcı şeridi üretimi gibi alanlarda faaliyet göstermektedir. KADIOĞLU ise, Canon markalı sarf malzemelerinin distribütörü olarak faaliyette bulunmaktadır.

- (13) CANON tarafından verilen bilgilerde, tüketiciye yönelik ürünler açısından yüksek alım gücüne ve yurt çapında dağıtım olanağına sahip bilişim teknolojileri (*information technology/IT*) distribütörleri ile çalıştıkları, ürünlerin niteliklerine bağlı olarak farklı yetkinlikleri olan distribütörleri tercih ettikleri, söz konusu distribütörlerin de CANON'dan satın aldıkları Canon markalı ürünleri IT toptancılarına, IT ara toptancılarına veya yeniden satıcılarına, teknoloji perakende mağazalarına, distribütör müşteri portföyünde bulunan diğer yeniden satıcılarına, çevrim içi pazar oyuncularına, online pazar yerlerinde aktif olan yeniden satıcılara ve Devlet Malzeme Ofisi (DMO) kanalında aktif olan yeniden satıcılar aracılığıyla son kullanıcı ve kurumlara ulaştırdıkları belirtilmiştir. Ayrıca, işletmeden müşteriye (*business to customer/B2C*) olarak adlandırılan bu dağıtım kanalında, ticari müzakerelerin doğrudan distribütörler aracılığı ile gerçekleştirildiği, bahse konu distribütörlerin birçok yeniden satıcı ile çalıştığı ifade edilmiştir.
- (14) CANON tarafından ek olarak, profesyonel dağıtım ağı olan B2B kanalındaki satışların distribütörler (toptan/perakende satış) ve iş ortakları (son kullanıcıya satış) üzerinden gerçekleştirildiği, CANON ile doğrudan çalışan iş ortaklarının belirlenen kriter ve yetkinliklere sahip olmasının beklendiği, yalnızca şartları karşılayan iş ortaklarının CANON ile doğrudan çalışma hakkına sahip olabildiği, bununla birlikte ihale ve projelerde iş ortakları veya distribütör kanalı üzerinden gelen iş taleplerinin proje yönetim sistemi aracılığıyla yürütüldüğü, iş ortaklarına şirket hedefleri paralelinde dönemsel (yıllık, altı aylık ya da üçer aylık) hedeflerinin kanal yöneticileri tarafından iletildiği ve iş ortaklarının hedeflerine ulaşması halinde belirlenen prim oranlarına göre hak edişlerinin hesaplandığı ifade edilmiştir.
- (15) Canon markalı ürünlerin fiyatlanması sürecinde ise aşağıda yer alan unsurların dikkate alındığı belirtilmiştir:
- Canon Europa N.V. firmasının CANON'a sağladığı ürünlerin Euro cinsinden maliyeti,
 - Güncel Euro/TL döviz endeks değeri,
 - Devlet tarafından farklı ürün tiplerine göre belirlenmiş özel tüketim vergisi ve gümrük vergisi oranları,
 - Halka açık kaynaklardan elde edilen teknik ve fiyat olarak rakip ürün ve pazar analizleri,
 - Yıllık bütçe döneminde yönetim tarafından belirlenmiş, satılan ürün gruplarına göre değişiklik gösterebilen, içinde stok maliyeti, nakliye ve servis maliyetleri, pazarlama stratejisi, ürün konumlandırması, rekabetin yoğunluğu gibi değerlendirmeler içeren hedef brüt kâr oranı.
- (16) Yukarıda yer verilen unsurların değerlerinin bileşkesine göre ortaya çıkan fiyat baz alınarak distribütör firmalara ürün satışının gerçekleştirildiği ve tavsiye edilen son kullanıcı satış fiyatlarının belirlendiği ifade edilmiştir.

I.2. Sektöre İlişkin Bilgi

- (17) Yukarıda belirtildiği üzere CANON; baskı, kopyalama, görüntüleme ile foto-video ürünleri, dijital SLR kamera, dijital video kamera, aynasız kompakt sistem kamera ve değiştirilebilir lens ürünlerinden oluşan optik ürünlerin imalatı ve tedariki alanında faaliyet göstermektedir.
- (18) Baskı ve kopyalama pazarı, kullanım şekline bağlı olarak ev tipi ve ofis tipi baskı ve kopyalama ürünleri olarak ikiye ayrılmaktadır. Ofis tipi ürünler veya diğer bir ifadeyle

ofis sistemleri grubu ürünleri, iş amaçlı profesyonel görüntüleme ürünleri ve tüketici görüntüleme ürünleri olmak üzere iki temel alana ayrılmaktadır.¹

- (19) İş amaçlı profesyonel görüntüleme ürünleri; ofis kullanımı veya profesyonel kullanım amaçlı kopyalama makineleri, dijital üretim yazıcıları, büyük ve geniş formatlı mürekkep püskürtmeli yazıcılar, lazer yazıcılar, çok fonksiyonlu aygıtlar ve ilgili aksesuarları ve sarf malzemelerini kapsamaktadır. Tüketici görüntüleme ürünleri ise iş birimi yayın ekipmanları, hesap makineleri, kompakt dijital kameralar, dijital SLR kameralar, video kameralar, görüntü tarayıcılar, değiştirilebilir lensler, mürekkep püskürtmeli çok fonksiyonlu yazıcılar, faks ve ilgili aksesuarları ve sarf malzemelerinden oluşmaktadır.
- (20) Avrupa Komisyonunun (Komisyon) 2009 yılında aldığı *CANON/OCE* kararında², ofis sistemleri grubu ürünleri normal ve geniş ölçekli ürünler olmak üzere ikili ayrıma tabii tutulmuştur. Normal ölçekli ürün başlığı altında baskı ve kopyalamanın işlevine, rengine ve hız aralığına göre ayırım yapılmaktadır. Anılan kararda ilk olarak baskı ve kopyalamanın fonksiyonuna göre yapılan değerlendirmede, tek fonksiyonlu ürünler ile çift fonksiyonlu ürünler olmak üzere ikili bir ayrıma gidilmiştir. Bu kapsamda, tek fonksiyonlu ürünler yalnızca tek bir işlevi yerine getirebilmekte olup bu tür cihazlar sadece ya kopyalama ya da sadece yazdırma fonksiyonuna sahip olmaktadır. Öte yandan, çok fonksiyonlu ürünler ise kopyalama, tarama, yazdırma gibi işlevlerden en az ikisine sahip olmaktadır.
- (21) Komisyonun tek fonksiyonlu ürünleri konu alan *RICOH/DANKA* kararında³, fotokopi makineleri, yazıcılar ve faks makinelerinin üç ayrı ürün pazarı oluşturabileceği değerlendirilirken çok fonksiyonlu cihazlar için herhangi bir ilgili pazar tanımı yapılmamıştır. Diğer taraftan bahsi geçen kararda, ofis kullanımlarında tek fonksiyonlu cihazlardan çok fonksiyonlu cihazlara geçiş eğiliminin arttığı belirtilmiştir.
- (22) İkinci olarak ise çıktının rengine göre ayırım yapılabilmektedir. Komisyonun *KONICA/MINOLTA* kararında⁴ fotokopi makineleri özelinde siyah-beyaz çıktı ve renkli çıktı ayrımı yapılmıştır. Renkli çıktı veren makinelerin siyah-beyaz çıktı veren makinelerle göre daha yavaş çalışmaları ve daha yüksek fiyatlı olmaları, bu duruma gerekçe gösterilmiştir. Anılan kararda, yazıcının çıktı verme hızına göre üç farklı aralık belirlenmiştir. Bununla birlikte, Komisyon tarafından yapılan pazar araştırması kapsamında tüketiciler ve rakip teşebbüsler tarafından sunulan bilgilerden hareketle, farklı hız aralıklarında çıktı veren yazıcılar arasındaki arz ve talep ikamesinin yüksek olmasından bahisle hız faktörü bakımından net bir ayrıma gidilmesi uygun görülmemiştir.
- (23) Ofis sistemleri grubu ürünlerinin bir diğer alt başlığını temsil eden geniş ölçekli yazıcılar ise; tüketiciler tarafından tabela, afiş, poster, araç ve bina reklam baskıları, fotoğraf, grafik ve prova baskılama, bilgisayar destekli tasarımlar (CAD) ve dijital üretim için kullanılmaktadır. Komisyonun *CANON/OCE* kararında, geniş ölçekli yazıcıların baskı teknolojisine, baskı yapabilecekleri medyaya, medyanın genişliğine ve baskı kapasitelerine göre alt sınıflandırmalara tabii tutulabileceği ifade edilmiştir.
- (24) *CANON*, ofis sistemleri grubuna dâhil olan ürünlerin yanı sıra foto/video ürünlerinin de satış ve dağıtımını gerçekleştirmektedir. *CANON* ya da yeniden satıcıları tarafından

¹ 29.03.2012 tarihli ve 12-14/447-128 sayılı Kurul kararı

² Case COMP/M.5672 - *CANON/OCE*

³ Case COMP/M.4434 - *RICOH / DANKA*

⁴ Case COMP/M.3091- *KONICA/MINOLTA*

24-26/640-265

satışa sunulan foto/video ürünlerini temelde tüketici ürünleri ve profesyonel ürünler şeklinde ikili bir ayrıma tabi tutmak mümkündür.

- (25) Aşağıdaki tabloda, CANON'un tedarikini sağladığı her bir ürün bakımından sahip olduğu pazar payı verileri yer almaktadır.

Tablo-1: CANON'un Ürün Bazında Yıllara Göre Satış Değeri Bazlı Pazar Payları

Ürünler	Pazar Payları (%)		
	2020	2021	2022
Ofis ve Baskı Sistemleri Grubu			
Siyah Beyaz A3 Yazıcı (A3 B&W)	(....)	(....)	(....)
Renkli A3 Yazıcı (A3 Colour)	(....)	(....)	(....)
Tarayıcı (DIMS)	(....)	(....)	(....)
Geniş Format Yazıcı (LFP)	(....)	(....)	(....)
Profesyonel Siyah Beyaz Yazıcı (PP-B&W)	(....)	(....)	(....)
Profesyonel Renkli Yazıcı (PP-Colour)	(....)	(....)	(....)
Mürekkep Püskürtmeli Yazıcı (Inkjet Printer)	(....)	(....)	(....)
Mürekkep Beslemeli Yazıcı (CISS)	(....)	(....)	(....)
Lazer Yazıcı (Laser Printer)	(....)	(....)	(....)
Toplam			
Foto/Video Ürün Grubu			
Dijital Stil Kamera (DSC)	(....)	(....)	(....)
Dijital Tek Lens Kamera (DSLR)	(....)	(....)	(....)
Aynasız Kompakt Sistem Kamera (CSC-Mirrorless)	(....)	(....)	(....)
Kompakt Sabit Lens Kamera (Fixed Lens)	(....)	(....)	(....)
Toplam			
Kaynak: CANON			

- (26) Tablo-1'de sunulan pazar payı verileri incelendiğinde, CANON'un ofis sistemleri grubu bünyesine dâhil olan ürün grupları bakımından 2022 yılına ilişkin satış değeri bazlı pazar payının mürekkep püskürtmeli yazıcı ürünü haricinde %(....)'un altında seyrettiği görülmektedir. Diğer taraftan foto/video ürün grubunun parçası olan dijital stil kamera, dijital tek lens kamera, aynasız kompakt sistem kamera ve kompakt sabit lens kamera ürünleri bakımından 2022 yılına ilişkin satış değeri bazlı pazar payının oldukça yüksek seyrettiği, öyle ki dijital tek lens kamera ürünündeki pazar payının 2022 yılında %(....)'e ulaştığı görülmektedir.
- (27) Bununla birlikte her bir ürün pazarı bakımından pazarda faaliyet gösteren güçlü teşebbüslerin varlığı söz konusudur. Ofis sistemleri grubu ürünleri kapsamında yazıcı pazarında faaliyet gösteren teşebbüsler; Konica Minolta Inc. (KONICA), Xerox Inc., Ricoh Turkey Baskı Çözümleri Ltd. Şti. (RICOH), Hewlett-Packard Company (HP), Kyocera Bilgişay Turkey Doküman Çözümleri AŞ (KYOCERA), Epson Italia Spa. Merkezi İtalya Türkiye İstanbul Şubesi (EPSON), Lexmark Bilgi İşlem Ürünleri Ticaret Ltd. Şti., Develop Turkey Dev Bilişim Teknolojileri AŞ, Rex-Rotary Inc., Fujifilm Dış Ticaret AŞ (FUJITSU/FUJIFILM), Pantum International Limited. (PANTUM), Brother Global Co. Ltd., Avison Inc. (AVISION), Eastman Kodak Company, Mimaki Engineering Co. Ltd., Roland Corporation, Mutoh Holdings Co. Ltd, Durst Image Technology US LLC, Electronics For Imaging Inc., ROTH + WEBER GmbH, Kip Ltd. ve Oki Electric Industry Co. Ltd. olarak sayılabilmektedir.
- (28) Foto/video ürünleri pazarında ise Sony Eurasia Pazarlama AŞ (SONY), Nikon Color Kollektif Şti. (NIKON), FUJIFILM, Olympus Inc., Casio Computer Co. Ltd., Pentax Ricoh Imaging Company Ltd., Panasonic Elektronik Satış AŞ, Inc., Leica Inc., Blackmagic Inc., Red Digital Cinema LLC., Arri AG., Sigma Inc., Kenko Tokina Co. Ltd., Tamron Co., Ltd., Fujinon Inc. gibi güçlü teşebbüslerin faaliyet gösterdiği bilinmektedir.

24-26/640-265

- (29) Rakip teşebbüslerin her bir ürün bazında sahip oldukları satış değeri bazında pazar payı verileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo-2: Rakip Teşebbüslerin Ürün Bazında Yıllara Göre Satış Değeri Bazlı Pazar Payları

Ürünler	Pazar Payları (%)
	2022
Ofis ve Baskı Sistemleri Grubu	
Siyah Beyaz A3 Yazıcı (A3 B&W)	KYOCERA: (.....) KONICA: (.....)
Renkli A3 Yazıcı (A3 Colour)	KONICA: (.....) KYOCERA: (.....)
Tarayıcı (DIMS)	AVISION: (.....) FUJITSU: (.....)
Geniş Format Yazıcı (LFP)	HP: (.....) EPSON: (.....)
Profesyonel Siyah Beyaz Yazıcı (PP-B&W)	RICOH: (.....) KONICA: (.....)
Profesyonel Renkli Yazıcı (PP-Colour)	KONICA: (.....) RICOH: (.....)
Mürekkep Püskürtmeli Yazıcı (Inkjet Printer)	EPSON: (.....) HP: (.....)
Mürekkep Beslemeli Yazıcı (CISS)	EPSON: (.....) HP: (.....)
Lazer Yazıcı (Laser Printer)	HP: (.....) PANTUM: (.....)
Foto/Video Ürün Grubu	
Dijital Stil Kamera (DSC)	SONY: (.....) NIKON: (.....)
Dijital Tek Lens Kamera (DSLR)	NIKON: (.....)
Aynasız Kompakt Sistem Kamera (CSC-Mirrorless)	SONY: (.....) FUJIFILM: (.....)
Kompakt Sabit Lens Kamera (Fixed Lens)	SONY: (.....) Diğer: (.....)
Kaynak: Teşebbüslerden elde edilen bilgiler	

- (30) Tablo-2’de görüleceği üzere, her bir ürün grubu bakımından %10’un üzerinde, hatta bazı ürünler bakımından %20’nin üzerinde pazar payına sahip olan en az bir rakip teşebbüs bulunmaktadır.

1.3. İlgili Pazar

1.3.1. İlgili Ürün Pazarı

- (31) Verilen bilgilerde, CANON’un baskı ve kopyalama pazarında faaliyet gösterdiği, baskı ve kopyalama ürünlerinin ev tipi (tüketici) ve ofis tipi (profesyonel) olmak üzere iki ana gruba ayrılabilirliği, foto-video ürünleri açısından ise tüketici ve profesyonel ürünler ayırımına gidilebileceği ifade edilmiştir. Ayrıca ev tipi ve ofis tipi ürünlere yönelik pazar özelliklerinin ve satış dinamiklerinin önemli ölçüde farklılaştığı ifade edilmiştir. Örneğin ofis sistemleri grubu ürünlerinde, CANON’un doğrudan ve dolaylı satışları bakımından en büyük alımların devlet kurumları, kurumsal şirketler, küresel müşteriler ve baskı/yazdırma şirketleri tarafından yapıldığı belirtilmektedir.
- (32) Öte yandan, CANON açısından ev tipi ve ofis tipi ürünlerin arzı noktasında mevzuattan kaynaklanan yükümlülükler, pazar önündeki giriş engelleri ve maliyetler açısından kayda değer bir farklılığın söz konusu olmadığı, zira ev tipi ürünlerin üretimi için katlanılan maliyet kalemlerinde önemli ölçüde bir farklılık olmadan ofis tipi ürünlerin üretiminin de gerçekleştirilebildiği belirtilmektedir.

- (33) Talep ikamesi açısından değerlendirildiğinde ise, tüketici nezdinde ev tipi ve ofis tipi ürünlerin talep ikamesinin düşük olduğu görülmektedir. Zira özellikle bireysel kullanıcılar tarafından tercih edilen ev tipi ürünlerin, ofis tipi ürünleri tercih eden kurumsal şirketlerden oluşan müşteri kitlesi için bir alternatif olamayacağı, benzer şekilde ofis tipi ürünlerin de bireysel kullanıcılar için ev tipi ürünlerin ikamesi olarak kabul göremeyeceği değerlendirilmektedir. Ev tipi ürünler, gerek ebatı/boyutu gerekse teknik donanımı bakımından bireysel kullanım için tasarlanmış, az sayıda kullanıcı sayısına hitap eden, kullanıcısı tarafından günlük rutinde çok yoğun bir şekilde ihtiyaç duyulmayan ürünlerdir. Buna karşılık ofis tipi ürünler ise, birden fazla kullanıcının kullanımına açılan, günlük rutinde iş akışlarının ve buna bağlı evrak işlerinin gerektiği gibi sağlanması noktasında yoğun kullanıma maruz kalan ve yoğunlukla kurumsal şirketler, kamu kurumları ve işyerlerinden oluşan müşteri kitlesinin çeşitli ihtiyaçlarına cevap verebilmesi amacıyla ev tipi ürünlere nazaran daha zengin bir donanıma ve ilave teknik özelliklere sahip olan ürünlerdir. Buna bağlı olarak, ev tipi ürünler ile ofis tipi ürünlerin fiyatları farklılık arz etmektedir. Dolayısıyla tüketiciler bakımından baskı ve kopyalama ürünleri başlığı altında ev tipi ve ofis tipi ayrımındaki ürünlerin sahip olduğu nitelikler ve iki ürün grubu arasındaki fiyat seviyesindeki farklılıklar sebebiyle, ev tipi ve ofis tipi ürünlerin farklı ilgili ürün pazarlarını teşkil ettiği değerlendirilmektedir.
- (34) CANON'un faaliyet gösterdiği bir diğer alan olan foto-video ürünlerinin üretimi ve satışı pazarının ise baskı ve kopyalama ürünlerinden hem kullanım amacı hem içerdiği ürün grupları hem de fiyat seviyesi bakımından farklılaştığı dikkate alındığında farklı bir ilgili ürün pazarını temsil ettiği değerlendirilmektedir.
- (35) Yukarıda yer verilen bilgiler ile sektöre ilişkin bilgilerin paylaşıldığı bölümdeki açıklamalar ve Kurul ve Komisyon kararlarında yer alan hususlar birlikte değerlendirildiğinde, ilgili ürün pazarının "*baskı ve kopyalama ürünlerinin satışı pazarı*" ile "*foto/video ürünlerinin satışı pazarı*" olarak belirlenmesi mümkündür. Diğer taraftan; İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. paragrafında; "*... inceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyorsa ya da alternatif tüm tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa pazar tanımı yapılmayabilir.*" ifadesine yer verilmiştir. Bu çerçevede, dosya kapsamında yapılacak alternatif ilgili ürün pazar tanımları, rekabet analizine ilişkin sonucu değiştirmeyeceğinden, ilgili ürün pazar tanımlanmasına gerek görülmemiştir.

1.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (36) İnceleme konusu ilgili ürün pazarlarında yer alan ürünler bakımından pazara giriş, arz kaynaklarına ulaşım, üretim, dağıtım, pazarlama ve satış şartlarının bölgesel bir farklılık göstermediği göz önüne alınarak ilgili coğrafi pazarın "*Türkiye*" olarak belirlenebileceği değerlendirilmiştir. Bununla birlikte; İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. paragrafında yer alan, inceleme konusu işlemin olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyor olması halinde pazar tanımı yapılmayabileceği ifadesi ışığında mevcut dosya çerçevesinde, kesin ilgili coğrafi pazar belirlenmesine gerek görülmemiştir.

I.4.Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Bulgular⁵⁶

Bulgu-1:

- (37) 25.05.2022 tarihinde CANON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 17.02.2020 tarihinde Canon markalı ürünlerin satışını gerçekleştiren yeniden satıcı konumundaki MS E.C.S. Elektronik Sistemleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi (MS ECS) çalışanı (.....) ile CANON (.....) arasında gerçekleşen Whatsapp yazışmasının içeriği aşağıdaki gibidir:

17.02.2020

(...)

"(.....): Birde internet sitende değişik fiyatlar görüyorum (.....) onlara dikkat et konuşmuştuk biliyosun⁷

(.....): Ben onların bir kısmını bu gün geçeyim

(.....): Abi

(.....): Düzeltelim abi

(.....): Bazen

(.....): Seoet indirimleri oluyor

(.....): Birde bu destek konusu sen aldın bayağı ürün bu sene ne kadar destek olabileceğiz her sipariş öncesi konuşmamız lazım sıkıntı olmaması adına

(.....): İnd konusuna bakarız hallederiz o kolay (onay işareti)

(.....): Abi kendi sitemde ırjinal satışım yok bu arada

(.....): Arkadaşlara sordum"

(.....): Bi sn

(.....): Xml gitmiş

(.....): **Ben fiyatlara müdshale edicem tek tek bakıp**

(.....): Gerekirse tamamen kapatırız

(.....): (.....) normal fiyatlar olduğu sürece hiçbir sıkıntı yok

(.....): Tmmddır abi

(.....): Ben takip edicem

(.....): 🍊"

Bulgu-2:

- (38) 06.04.2023 tarihinde CANON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 13.05.2020 tarihinde CANON (.....) ve CANON (.....) arasında geçen Microsoft Teams yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

13.05.2020

"(.....): fiyatı bozuyorsunuz, indexten daha ucuza satıyorsunuz diyeyim mi

(.....): index'ten daha ucuza mal sağlamaya başladığınızda herkes size yöneliyor. Biz de para kaybediyoruz.

(.....): bu dediği aslında çok doğru

(.....): sirkeciyekilerle hiç çalışmayın demiyoruz

(.....): senden yine alsınlar ama

(.....): **fiyat olarak da biraz daha pahalıya almayı göze alsınlar**

(.....): bu değil mi bizim beklentimiz

(.....): ne doğru

(.....): piyasayı boş bırakmak ile ilgili söylediği

(.....): neyse srikeciye mal satma demiyoruz

(.....): **fikrini söylesene**

(.....): **ama satıyorsa da index'ten daha uygun fiyata satmasın**

(.....): fiyat ile ilgili mi"

⁵ Yazışmalarda geçen ifade hataları düzeltilmeden aktarılmıştır.

⁶ Belge numaralandırmasında, Soruşturma Raporu'ndaki numaralandırma esas alınmıştır.

⁷ Belge içeriklerindeki vurgular karar yazımı kapsamında eklenmiştir.

24-26/640-265

Bulgu-4:

- (39) 06.04.2023 tarihinde CANON'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 09.06.2022 ile 10.06.2022 tarihleri arasında CANON (.....) ve müşteri ilişkileri yönetimi alanında faaliyet gösteren CRM Tanıtım Hizmetleri Limited Şirketi (C CRM) çalışanı (.....) arasında geçen Whatsapp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir:

09.06.2022

"(.....): **E414 ve G3411 fiyatlarını yukarı cektirdik bugün, diger grupta 3411i gordum, e414'te de aynı durum var**

(.....): MSH⁸ ve Vatan

(.....):

(.....):

(.....): e414 henüz yansımamış vatan

10.06.2022

(.....):

(.....): Vatan fiyatlar etikete yansıdı"

Bulgu-5:

- (40) 06.04.2023 tarihinde PENTA'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen ve 21.11.2022 ile 22.11.2022 tarihleri arasında PENTA (.....), PENTA (.....) ve PENTA (.....) arasında geçen "Fiyat Bilgisi Hk." konulu e-posta silsilesinde yer alan ifadeler aşağıda yer verilmektedir:

(...)

21.11.2022, (.....) > (.....)

"(.....) Merhaba,

Özellikle son zamanlarda Canon tarafından verilen fiyatlarda rebatemize ve Bayilere yönelik vereceğimiz fiyatlarda müdahale olmaktadır.

Bu durumu bence konuşmakta fayda var diye düşünüyorum.

Sonuçta bizim bir operasyon maliyetimiz var ve bunun Canon tarafından hiçe sayılması hiç hoş değil.

⁸ MSH ifadesinden Media Saturn Holding, diğer bir deyişle Media Markt Turkey Ticaret Ltd. Şti.nin (MEDIAMARKT) kastedildiği anlaşılmaktadır.

Örnek aşağıdaki proje, şimdi bu projede Canon'un istediği fiyatı vermezsek, (bu fiyatın dolaylı yoldan Bayi ile paylaşıldığına inanıyorum) iş diğer dasitiyle gidecektir. Haliyle emeğimiz boşa çıkacak, aşağıdaki projede yaklaşık bize %(...) e yakın karlılık bırakmışlar. Bizi %(...) karlılığa mahkûm ediyorlar, bence Canon ile bir toplantı yapalım bu konularla ilgili, ne dersin?

Teşekkürler.

ÜRÜN	ORJ. KOD	ADET	MALİYET/€	MALİYET TOPL./ €	DESTEKLİ FİYAT/€	TOPLAM DESTEKLİ FİYAT/€	KARLILIK %
(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

22.11.2022, (...) > (...)

" (...) abi selamlar,

Üreticinin bizim marj yapımıza ve çalışma şeklimize karşma gibi bir durumu söz konusu olamaz.

Üretici ancak tavsiye edebilir, fiyatlandırma bizim yönetimimizdedir dolayısı ile üretici ile konuşacak bir durum yok.

Bu proje özelinde hesabımızı yapıp fiyatı bayiye verebilirsiniz."

22.11.2022, (...) > (...)

" Abi selamlar,

Sen hedef kar marjımız olan %(...) ile devam et eğer ekstra destek isterlerse onun için ayrıca konuşalım.

Burada Canon'un bizim kar marjımızı belirleme gibi bir hakkı yok işin oluru ne ise öyle dönelim sonrasını gerekirse biz kendimiz karar verimiz destek verip vermeyeceğimize."

1.5. Değerlendirme

1.5.1. Yeniden Satış Fiyatının Tespiti Uygulamalarına İlişkin Teorik Çerçeve

- (41) 4054 sayılı Kanun'un "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar" başlıklı 4. maddesi uyarınca "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır." Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde "mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi" yasaklanan haller arasında sayılmıştır. İlgili madde, aynı seviyede faaliyet gösteren rakip teşebbüsler arasındaki rekabeti sınırlayıcı anlaşmaları (yatay anlaşmalar) kapsadığı gibi, rakip olmayan başka bir ifadeyle tedarik zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren teşebbüsler arasındaki anlaşmaları (dikey anlaşmalar) da kapsamaktadır. Bu yönüyle rekabeti kısıtlayıcı yeniden satış fiyatının tespiti uygulamaları, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir anlaşma olarak ele alınabilmektedir.
- (42) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde ise Kurula belirli koşulları taşıyan anlaşma türlerine grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve söz konusu koşulları belirleyen tebliğler çıkarma yetkisi verilmiş bulunmaktadır. Bu doğrultuda, teşebbüslerin üretim ve dağıtım sürecini en iyi şekilde kurmalarını ve bunun sonucu olarak genellikle pazarda markalar arası rekabetin artmasını sağlayan dikey anlaşmalar, belirli koşulları sağlamaları halinde Kanun'un 4. maddesindeki yasaklamadan muaf tutulabilmektedir. 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin (2002/2 sayılı Tebliğ) 2. Maddesinde, "Üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar"ın yine bu Tebliğ'de sayılan koşulları taşıması koşuluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinden muaf tutulacağı düzenlenmiştir. Bununla birlikte, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde sayılan dikey rekabet kısıtlamaları ağır rekabet sınırlaması niteliğini haiz olduğundan, bu eylemler grup muafiyetinden yararlanamamaktadır.

- (43) 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca *"Tarafların herhangi birisinin baskısı veya teşvik etmesi sonucu sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi koşuluyla, sağlayıcının azami satış fiyatını belirlemesi veya tavsiye etmesi mümkündür."* Alıcıya bildirilen azami veya tavsiye nitelikteki satış fiyatlarının asgari veya sabit fiyata dönüşmemesi için, söz konusu fiyatların azami veya tavsiye niteliğinde olduğunun yayınlanan fiyat listelerinde ya da ürünün üzerinde açıkça belirtilmesi gerekmektedir.
- (44) Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un (Dikey Kılavuz) 18. paragrafında, yeniden satış fiyatının tespiti uygulamasının doğrudan yapılabileceği gibi dolaylı olarak da gerçekleştirilebileceği ifade edilmektedir. Sağlayıcı teşebbüsler, akdetmiş oldukları dikey anlaşmalara açık hüküm koymak suretiyle alıcının satış fiyatını doğrudan belirlemelerinin yanı sıra, aynı ihlali değişik uygulamalar vasıtasıyla dolaylı yollarla da gerçekleştirebilmektedirler. Alıcının kâr marjının belirlenmesi, tavsiye fiyat niteliğinde ilan edilmiş bir fiyat seviyesinden alıcının uygulayabileceği indirim oranının en üst seviyesinin belirlenmesi, alıcıya tavsiye edilen fiyatlara uyduğu oranda ilave indirimler uygulanması ya da bu fiyatlara uymaması durumunda teslimatların geciktirilmesi, askıya alınması veya anlaşmanın sona erdirilmesi şeklinde alıcının tehdit edilmesi ya da fiilen bu tür cezai yaptırımların uygulanması, yeniden satış fiyatının dolaylı yoldan belirlenmesine örnek olarak verilebilir. Dikey Kılavuz'un 19. paragrafında ise, yeniden satış fiyatının belirlenmesi uygulamasına yönelik doğrudan veya dolaylı yöntemlerin, alıcıların uyguladığı fiyatların sağlayıcı tarafından izlenebildiği ve kontrol edilebildiği durumlarda daha etkili olabileceği belirtilmiştir. Örneğin, standart fiyat listelerinden farklı fiyatlardan satış yapan alıcıları rapor etme konusunda tüm alıcılara getirilecek bir yükümlülük sağlayıcının pazarda uygulanan fiyatları kontrol etmesini önemli ölçüde kolaylaştıracaktır.
- (45) Bu doğrultuda, sağlayıcıların yeniden satıcılarının yaptıkları satışlara yönelik yalnızca tavsiye fiyat verebildiği ve azami satış fiyatını belirleyebildiği, bunun haricinde yeniden satıcının asgari satış fiyatının belirlenmesi veya sabit fiyat oluşumuna sebebiyet verecek fiyat tespitinde bulunması eylemlerinin rekabet ihlali teşkil edeceği anlaşılmaktadır.
- (46) İlgili mevzuat hükümlerinden yola çıkılarak, yeniden satış fiyatına müdahale eyleminin doğrudan ve dolaylı yolla ortaya çıkabileceği görülmektedir. 2002/2 sayılı Tebliğ'de belirtildiği üzere, tavsiye niteliğindeki perakende satış fiyatlarının sağlayıcının baskısı ve teşviki sonucu sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi gerekmektedir. Daha açık bir anlatımla, baskı ve teşvik unsuru, ilgili Tebliğ kapsamında muaf tutulan tavsiye niteliğinde fiyat listelerinin yayımlanmasının, aynı Tebliğ'de yasaklanan yeniden satış fiyatının tespitine dönüşüp dönüşmediğini belirleme konusunda ele alınan bir kriterdir. Baskı ve teşvik unsuru, yeniden satış fiyatına müdahale eyleminin doğrudan gerçekleştiği durumda ihlalin varlığını ortaya koymak için gerekli bir koşul olarak aranmamakta, yalnızca tavsiye edilen satış fiyatlarının uygulamadaki bayilerin satış fiyatı ile paralellığının, bayinin inisiyatifi sonucu mu gerçekleştiğini veyahut sağlayıcının tavsiye adı altında yayımladığı fiyatlara uyum konusunda kurduğu baskı sonucunda mı geliştiğini ortaya koymak hususunda önem arz etmektedir. Dolayısıyla ilgili hükümden anlaşıldığı üzere, yeniden satış fiyatına doğrudan müdahalenin varlığını gösteren bulgular sabit olduğunda, baskı ve teşvik unsuru ihlalin niteliğini ortaya koymakta belirleyici bir unsur teşkil etmemektedir.
- (47) Yeniden satış fiyatının tespiti davranışı, bireysel muafiyet bakımından ele alındığında, Muafiyetin Genel Esaslarına İlişkin Kılavuz'un 8. paragrafında dikey anlaşmalar bakımından yeniden satış fiyatına minimum sınır getirilmesinin amacının rekabeti

sınırlamak olduğunun ilk bakışta görülebilecek kadar açık olduğu belirtilmektedir. Bunun yanında aynı Kılavuz'un 9. paragrafında, anlaşmanın amaç bakımından 4. maddeyi ihlal ettiğinin tespit edilmesi durumunda, ayrıca anlaşmanın pazarda yarattığı ya da yaratacağı etkilerin araştırılmasına gerek olmadığı, anlaşmanın rekabeti sınırlamak amacıyla yapıldığının tespit edildiği hâllerde ilave olarak anlaşmanın etkilerinin de araştırılmasının ve ihlalin ağırlığının ortaya konulmasının idari yaptırımın belirlenmesi amacına yönelik olduğu ifade edilmiştir.

- (48) Buradan hareketle, yeniden satış fiyatının tespiti eylemine 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet tanınmasının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir. Zira söz konusu uygulamanın, istisnai durumlar dışında, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sıralanan ve birlikte sağlanması gerektiği belirtilen muafiyet koşullarını karşılaması beklenmeyecektir. Yeniden satış fiyatının tespiti eylemi, Türk ve AB rekabet hukukunda ağır bir dikey rekabet kısıtlaması olarak kabul edilmekte, Kurul tarafından alınan birçok kararda, Komisyon'a benzer şekilde yeniden satış fiyatının tespitinin rekabet ihlali olarak değerlendirilebilmesi için amaç unsurunun varlığının yeterli olduğu belirtilmektedir. Fiyat rekabetinin piyasalarda etkinliği ve dolayısıyla iktisadi refahın artırılmasını sağlayan temel unsur olduğu göz önüne alındığında, marka içi rekabetin fiyata müdahale etmek suretiyle sınırlandırılması tüketici refahını olumsuz yönde etkilemektedir.
- (49) Benzer şekilde Kurulun *Toros Gübre* kararında da yer verildiği üzere, *"Rekabeti bozucu nitelikte olan anlaşmalar, tarafların kendi bağımsız rekabetçi faaliyetlerini ortak çıkarlar adına gözden çıkardıkları bir yapısal çerçeve yaratır. Bu sebepten dolayı, sadece rekabete aykırı bir anlaşmaya taraf olmak, anlaşma etkilerini gerçekleştirilmemiş olsa dahi yasaktır."* tespiti ile amacı rekabeti kısıtlayıcı olan bir anlaşmanın etkisinin aranmayacağı açıktır.⁹
- (50) AB uygulamasına bakıldığında, gerek Komisyon'un gerekse mahkemelerin yeniden satış fiyatının belirlenmesine karşı katı bir tutum sergilediği görülmektedir. Komisyon vermiş olduğu kararlarda¹⁰ yeniden satış fiyatını belirlediği tespit edilen teşebbüslere amaç bakımından ihlâl tespitinde bulunarak idari para cezası uygulamıştır. Keza örnek mahkeme kararları incelendiğinde de, yetkili satıcıların asgari ve/veya sabit satış fiyatlarına müdahalede bulunularak, anılan satıcıların yeniden satış fiyatlarını bağımsız bir şekilde belirlemeleri engellenerek rekabetin amaç bakımından kısıtlandığı ve Avrupa Birliği'nin İşleyişine Dair Anlaşma'nın (ABİDA) 101. maddesinin ihlal edildiği değerlendirilmesinde bulunmaktadır.¹¹ Komisyon, çeşitli kararlarında, yeniden satış fiyatının belirlenmesi gibi bazı danişıklı davranışların neticesinde özellikle fiyat, tüketici tercihleri, mal ve hizmetlerin arzı ve kalitesi üzerinde olumsuz etki gösterme olasılığının çok yüksek olması sebebiyle söz konusu davranışların pazardaki gerçek etkilerini göstermenin gereksiz bulunulabileceğini belirterek yeniden satış fiyatının belirlenmesini amaç bakımından rekabet ihlali olarak değerlendirmiştir.

1.5.2. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Belgelere İlişkin Değerlendirmeler

1.5.2.1. Bulgu-1'e İlişkin Değerlendirmeler:

- (51) Söz konusu Whatsapp yazışması, yeniden satıcı tarafından Canon markalı ürünlere uygulanan fiyatları konu edinmektedir. İlgili yazışma kapsamında CANON çalışanı

⁹ Kurulun 19.01.2011 tarihli ve 11-04/64-26 sayılı kararı

¹⁰ Case COMP.F.1/35.918 (2000); Case COMP.F.2/36.693 (2001)

¹¹ *Binon v AMP*, C-243/83; *VVR v Sociale Dienst van de Plaatselijke en Gewestelijke Overheidsdiensten*, C-311/8; *SPRL Louis Erauw-Jacquery v La Hesbignonne SC*, C-27/87

tarafından, yeniden satıcının satış yaptığı internet sitesinde “*değişik*” fiyatların olduğunun ve bu fiyatlara dikkat edilmesi gerektiğinin belirtildiği, yeniden satıcının da cevaben “*düzeltilim abi*” şeklinde dönüş yaparak fiyatları düzeltereğini ifade ettiği görülmektedir. Yazışmada ayrıca MS ECS çalışanı tarafından sarf edilen “*Ben fiyatlara müdshale edicem tek tek bakıp gerekirse tamamen kapatırız*” ifadesine cevaben CANON çalışanı tarafından “*(.....) normal fiyatlar olduğu sürece hiçbir sıkıntı yok*” yanıtı verilmektedir.

- (52) CANON ile yeniden satıcı arasında gerçekleşen yazışma kapsamında CANON çalışanı tarafından dile getirilen “*Birde internet sitende değişik fiyatlar görüyorum (.....) onlara dikkat et konuşmuştuk biliyosun*” ifadesinden yeniden satıcıların satış fiyatlarının takip edildiği, yeniden satıcıların CANON’un tespit ettiği fiyattan farklı bir fiyat belirlemesi halinde bu fiyatlara müdahale edildiği ve “*konusmuştuk biliyosun*” ifadesinden CANON’un farklı fiyat belirleyen yeniden satıcılarla iletişime geçerek fiyatlara uyum göstermeleri hususunda onları uyardığı anlaşılmaktadır. Ayrıca MS ECS çalışanı tarafından fiyatları düzeltileceğinin ifade edilmesinin akabinde sarf edilen “*Bazen Seoet indirimleri oluyor*” ifadesi yeniden satıcının, internet sitesinde yer alan fiyatların düşüklüğüne ilişkin CANON’a yönelik bir açıklamada bulunma ve söz konusu fiyatlardaki düşüklüğün alışveriş esnasında muhtemelen ürünün satıldığı platform tarafından uygulanan ve “*sepet indirimleri*” olarak anılan indirimden kaynaklandığını ifade etme ihtiyacı duyduğunu ortaya koymaktadır.
- (53) Yazışma kapsamında CANON çalışanı tarafından beyan edilen “*(.....) normal fiyatlar olduğu sürece hiçbir sıkıntı yok*” ifadesinden ise, CANON’un “*normal fiyat*” adı altında bir fiyat seviyesini belirlemiş olduğu, bu fiyat seviyesine uygun olmayan fiyatları normal kabul etmeyerek yeniden satıcıların uyguladığı fiyatları “normal fiyatlara” çekmeleri için müdahalede bulunduğu anlaşılmaktadır. Buna ek olarak, yeniden satıcı tarafından kullanılan “*Ben fiyatlara müdshale edicem tek tek bakıp*” ifadesi, CANON’un makul bulunduğu fiyat seviyesinin altında son kullanıcılara yönelik olarak satış gerçekleştiren bayilerle satış fiyatlarını düzeltmeleri amacıyla iletişime geçtiği ve bayilerin bu uyarı sonucu fiyatlarını yükselttikleri hususunu ortaya koymaktadır. İlgili yazışma, CANON’un perakende seviyesinde faaliyet gösteren bayilerin fiyatlarına müdahale ettiğini göstermesi bakımından önem arz etmektedir.
- (54) Bulgu-1’e ilişkin olarak CANON tarafından yapılan açıklamada özetle; yazışmada adı geçen (.....) CANON çalışanı olmadığı, CANON dışındaki markalı ürünleri de alıp satan Bursa’da yerleşik, bağımsız bir yeniden satıcı olan MS ECS yetkilisi olduğu, anılan şirketin CANON ile herhangi bir sözleşmeye dayalı ya da ticari ilişkisinin bulunmadığı ve ürünlerini CANON’un distribütörlerinden tedarik ettiğinin düşünüldüğü, yazışmanın kişisel bir yazışma olduğu ve ticari niteliğinin olmadığı, yazışmanın gerçekleştiği dönemde enflasyonla mücadele kapsamında fiyat ayarlaması yapılmadığı, CANON tarafından ürünlere yönelik makul seviyede fiyat artışları gerçekleştirildiği, ilk fiyat revizyonunun ise Nisan 2020 tarihinde, yani söz konusu iletişimden iki ay sonra gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.
- (55) Teşebbüsün birinci yazılı savunmasında, bahsi geçen hususlar tekrar edilerek Bulgu-1 bakımından yeniden satış fiyatının belirlenmesi eyleminden bahsedilmesinin fiilen ve hukuken mümkün olmadığı hususları ifade edilmiştir.
- (56) Bulgu-1 kapsamındaki yazışmalar incelendiğinde, MS ECS çalışanının çevrim içi platform üzerinden satışa sunduğu Canon markalı ürünlerin fiyatlarına ilişkin olarak CANON çalışanı tarafından uyarıldığı, bunun üzerine yeniden satıcının tek tek bakarak fiyatlara müdahale edeceğini ve bu mümkün olmazsa söz konusu ürünün internet

24-26/640-265

satışını sonlandıracağını ifade ettiği, CANON çalışanının ise cevaben “*normal fiyatlar*” uygulandığı sürece CANON nezdinde bir sorun olmadığını dile getirdiği anlaşılmaktadır.

- (57) Teşebbüs tarafından, CANON ile MS ECS arasında doğrudan alım satım ilişkisi bulunmadığı, bu sebeple söz konusu yazışmanın yeniden satış fiyatının tespiti uygulamasının gerçekleşemeyeceği ifade edilmekte ise de, 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında yeniden satış fiyatının tespiti eyleminin varlığı için sağlayıcı ve dağıtıcı konumundaki teşebbüsler arasında doğrudan ve sözleşmeye bağlanan bir alım satım ilişkisi bulunması şartının olmadığını belirtmek gerekmektedir. Bu doğrultuda dikey bir ilişkiden bahsedilebilmesi için MS ECS’nin doğrudan CANON’dan ürün tedarik etmesinin veya sözleşmeye dayalı bir tedarik ilişkisinin varlığının zorunluluk arz etmediği ve anılan yeniden satıcı ile CANON arasında sözleşmeye dayalı bir tedarik ilişkisinin bulunmasının şart olmadığı değerlendirilmektedir.
- (58) Bununla birlikte, CANON ile MS ECS arasındaki ticari ilişkinin niteliğinin ve CANON’un MS ECS üzerinde herhangi bir yaptırım gücüne sahip olup olmadığı hususlarının açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Söz konusu ilişkinin daha net anlaşılması adına, (.....) ile CANON’un distribütörleri konumunda bulunan (.....) ve (.....) bilgi talebinde bulunulmuştur.
- (59) Bu kapsamda (.....) tarafından verilen bilgilerde,
- (.....),
 - Destek ve prim ödemelerinin CANON tarafından belirlendiği ve destek ödemelerinin dönem sonlarında Canon markalı ürünlerin satın alındığı distribütörlere fatura kesilmesi suretiyle gerçekleştirildiği,
 - Küresel markaların kârlılığı koruma amacı ile bayilerden ürün fiyatlarını belli bir seviyenin altına düşürmemesi yönünde talepte bulunduğu, fiyatları regüle etmek hususunda çaba gösterildiği ve ilan edilen fiyatların altına satış yapılması halinde ürün tedarikinin durdurulacağı gibi uyarılarda bulunulduğu
- hususları ifade edilmiştir.
- (60) CANON’un distribütörü konumunda bulunan (.....) tarafından verilen bilgilerde ise,
- Canon markalı ürünlerin satışının distribütörler aracılığıyla gerçekleştirildiği ve CANON’un yeniden satıcılara ve/veya alt bayilere doğrudan satış gerçekleştirmediği,
 - İlave desteğe ihtiyaç duyulması halinde CANON tarafından distribütörlere satış desteği sağlandığı ve alt bayilere sağlanan desteklerin de distribütörler aracılığıyla CANON tarafından sağlandığı,
 - Zira CANON tarafından sağlanan desteklerin alt bayi tarafından dağıtıcıya ve dağıtıcı tarafından da CANON’a faturalandırıldığı ve alt bayilere sağlanacak desteklerin CANON tarafından belirlendiği,
 - CANON’un alt bayilere sağladığı tüm desteklerin CANON yetkilileri tarafından distribütörlere ve alt bayilere bildirildiği, nihayetinde ilgili bildirilen destek tutarlarının toplu veya tek tek olarak CANON’a faturalandığı
- hususları ifade edilmiştir.
- (61) CANON’un distribütörü konumunda bulunan bir diğer teşebbüs olan (.....) tarafından verilen bilgilerde ise,

- CANON firmasının (.....) Canon marka ürün kategorileri bazında hedefler verdiği, ofis ve kişisel baskı ürünlerinin sarf malzemeleri kategorisinde üç aylık toplam satış cirosu, bayi yaygınlık adeti ve yaygınlık cirosu olmak üzere üç farklı hedefin belirlendiği, bu hedeflerin baremli olduğu ve gerçekleştirilmeleri durumunda satış cirosunun %(.....) ile %(.....) oranında farklılaşan prim hak edişinin oluştuğu,
- Geniş format baskı ürünleri ve bunların sarf malzemeleri kategorisinde ise (.....) satın alma hedefi verildiği ve bu hedeflerin gerçekleşmesi durumunda (.....) satış cirosunun %(.....) ile %(.....) oranlarında değişen prim hak edişinin oluştuğu,
- Canon markalı ürünlerle ilgili proje ve ürün bazlı desteklerin CANON firması tarafından verildiği, ayrıca CANON tarafından yönetilen bayi kanal programı dâhilindeki müşteriler için hedefe bağlı bir prim ödemesi yapıldığı ve bu sistem ile hakedişlerin CANON firması tarafından belirlendiği ve (.....) ile paylaşıldığı,
- Bayilerin CANON'un bildirdiği tutarları (.....) fatura ettiği, bu tutarların CANON'a fatura edildiği, bu sürecin yönetiminin CANON firması tarafından yapıldığı,
- Diğer yandan özel proje desteği ve “bayi kanal programı” dâhilindeki prim ödemelerinin CANON tarafından yönetildiği ancak bayi performansına ve piyasa koşullarına göre belirlenen ve maliyeti (.....) tarafından karşılanarak bayilere sağlanan çeşitli destek ödemelerinin de bulunduğu ve söz konusu ödemelerin yapılmasında CANON'un herhangi bir dahlinin bulunmadığı

hususları ifade edilmiştir.

- (62) Yukarıda sunulan açıklamalardan anlaşılacağı üzere, alt bayilere sağlanacak olan satış destekleri distribütörler üzerinden alt bayilere ve/veya yeniden satıcılara aktarılmaktadır. Bununla birlikte satış desteği ödemelerinin tutarı ve hangi yeniden satıcıya ne kadar destek verileceği hususları tamamıyla CANON tarafından belirlenmekte ve distribütör yalnızca desteklerin yeniden satıcıya aktarımı hususunda aracı rolünü üstlenmektedir. Dolayısıyla yeniden satıcılar ile CANON arasında doğrudan alım-satım ilişkisinden bahsetmek mümkün olmasa da CANON ile yeniden satıcılar arasındaki ilişkinin destek ödemeleri aracılığıyla kurulduğu tespiti yapmak mümkündür. Böylece CANON ile aralarında tedarik sözleşmesi bulunmasa bile CANON'un perakendecileri destek ödemeleri aracılığıyla dolaylı yoldan disipline etme imkânına kavuşmaktadır. Zira CANON, söz konusu desteklerin yeniden satıcılara aktarılıp aktarılmaması hususunda belirleyici bir role sahiptir. CANON bu yolla distribütör ile yeniden satıcı arasında gerçekleşen alım satım ilişkisi şeklindeki ticaretin önemli bir parametresi olan fiyat unsurunu satış destekleri yoluyla dolaylı olarak etkilediği ve söz konusu dikey ilişkide sağlayıcı konumunda bulunduğu anlaşılmaktadır.
- (63) Değerlendirme konusu bulguda geçen ve CANON (.....) tarafından dile getirilen “*Birde bu destek konusu sen aldın bayağı ürün bu sene ne kadar destek olabileceğiz her sipariş öncesi konuşmamız lazım sıkıntı olmaması adına*” ifadesi bu tespiti doğrulamaktadır. Dolayısıyla CANON ile yeniden satıcılar arasında bir sözleşmenin bulunmadığı, dolayısıyla bu bulgunun delil olarak kabul edilemeyeceği yönündeki savunmanın kabul edilemeyeceği değerlendirilmiştir.
- (64) Buna ek olarak, savunmada söz konusu yazışmasının kişisel olduğu ve ticari nitelik taşımadığı belirtilmiş ise de sağlayıcı teşebbüsün satışla ilgilenen bir yöneticisinin sağlayıcı teşebbüse ait markalı ürünlerin yeniden satışını gerçekleştiren bir yeniden satıcıyla, yeniden satıcının internet sitesinde uyguladığı perakende satış fiyatları

hakkındaki yazışmalarının ve bu konuda satıcıya direktif vermesinin kişisel bir yazışma olarak kabul edilmesinin hayatın olağan akışına aykırı olduğu değerlendirilmektedir. Buradan hareketle, söz konusu yazışmanın kişisel bir yazışma olmadığı, ticari nitelik taşıdığı ve CANON'un yeniden satıcısı olan MS ECS'nin uyguladığı nihai satış fiyatına CANON tarafından müdahalede bulunulduğu anlaşılmaktadır.

- (65) CANON tarafından ürünlere yönelik makul seviyede fiyat artışları yapıldığı, ilk fiyat revizyonunun söz konusu iletişimden iki ay sonra gerçekleştirildiği savunmasının da kabul edilebilmesi mümkün görünmemektedir. Zira soruşturmanın konusunu CANON tarafından yeniden satıcıların satış fiyatına müdahale edilmesi oluşturmakta olup CANON tarafından yeniden satıcılara uygulanan toptan satış fiyatının soruşturma konusuyla herhangi bir ilgisi bulunmamaktadır. Ek olarak Kurulun son zamanlardaki içtihadı uyarınca¹² yeniden satış fiyatının tespiti amaç bakımından ihlal olarak kabul edilmekte, ihlalin gerçekleşmesi için pazarda etki doğurması koşulu aranmamaktadır. Diğer bir deyişle müdahale sonrasında fiyatların artırılmış olup olmaması hususu yeniden satış fiyatının tespiti eyleminin varlığına etki etmemektedir.
- (66) Yukarıda anılan sebeplerle, teşebbüs tarafından Bulgu-1 kapsamında sunulan savunmaların CANON hakkında ulaşılan sonucu değiştirebilecek nitelikte olmadığı, Bulgu-1'in CANON'un, yeniden satıcıların bağımsız bir şekilde belirlemesi gereken perakende satış fiyatına müdahale ettiğini gösterir nitelikte olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

1.5.2.2. Bulgu-2'ye İlişkin Değerlendirmeler:

- (67) CANON iç yazışması niteliğindeki Bulgu-2'de, CANON çalışanlarının bulguda adı geçmeyen ancak CANON tarafından sunulan birinci yazılı savunmada Ocak Elektronik ve Sanayi Ürünleri Pazarlama Ltd. Şti. (OCAK ELEKTRONİK) olduğu ifade edilen yeniden satıcı hakkında yazıştıkları görülmektedir. İlgili yazışmada, CANON çalışanı (.....), OCAK ELEKTRONİK'in Canon markalı ürünlere uyguladığı yeniden satış fiyatlarının seviyesinden duyduğu memnuniyetsizliği dile getirmekte ve bir diğer CANON çalışanı ile anılan satıcının nasıl uyarılabileceği hususunda tartışmaktadır.
- (68) İlgili yazışmada ek olarak, anılan yeniden satıcının CANON ürünlerinin satış fiyatını, CANON'un distribütörü olan INDEKS'ten daha ucuz olarak belirlemesinden duyulan rahatsızlığın ifade edildiği görülmektedir. CANON çalışanı tarafından sarf edilen *"fiyatı bozuyorsunuz, indexten daha ucuza satıyorsunuz diyeyim mi", "index'ten daha ucuza mal sağlamaya başladığınızda herkes size yöneliyor. Biz de para kaybediyoruz."* ifadelerinden, Canon markalı ürünlerin yeniden satışını INDEKS'ten daha düşük fiyatlara gerçekleştiren yeniden satıcıların varlığından rahatsızlık duyulduğu, bu durumun CANON'un fiyat politikalarına aykırı olarak kabul edildiği ve bu politikaya uymayarak bağımsız şekilde fiyatlarını belirleyen yeniden satıcıların CANON tarafından uyarılmasının planlandığı anlaşılmaktadır. Bu kapsamda, söz konusu yazışmadan INDEKS'in uyguladığı fiyatların, CANON tarafından bir referans noktası olarak kabul edildiği ve diğer yeniden satıcıların INDEKS'in uyguladığı fiyatlardan daha düşük fiyatlarla ürün satışı gerçekleştirmesi eyleminin CANON tarafından engellenmiş olduğunu işaret etmektedir. Değerlendirme konusu bulguda geçen *"ama satıyorsa da index'ten daha uygun fiyata satmasın"* ifadesi, bu durumu ortaya koymaktadır.

¹² Kurulun 04.03.2021 tarihli ve 21-11/154-63 sayılı, 15.04.2021 tarihli ve 21-22/267-117 sayılı, 28.10.2021 tarihli ve 21-53/747-360 sayılı, 10.11.2022 tarihli ve 22-51/754-313 sayılı, 26.03.2020 tarihli ve 20-16/232-113 sayılı, 12.03.2020 tarihli ve 20-14/192-98 sayılı kararları

- (69) CANON tarafından Bulgu-2'ye ilişkin olarak yapılan savunmada, bulguda yer alan ifadelerin, üçüncü kişilere aktarılmadan yapılan bir iç yazışma olduğu, yazışmanın OCAK ELEKTRONİK'e iletilmediği, fiyat seviyeleri ve fiyatlara müdahaleye ilişkin olmadığı, OCAK ELEKTRONİK'in yetkili satıcı olmadığı, INDEKS'ten tedarik ettiği ürünleri bağımsız yeniden satıcılara satan bir teşebbüs olduğu, OCAK ELEKTRONİK'in satış yaptığı teşebbüslerin paralel ticaret ve/veya bavul ticareti ile vergi ödemeden ithal ettikleri ürünler ile vergi ödeyerek tedarik ettikleri ürünleri paçallayarak satış yaptıkları, pandeminin de etkisiyle kâr marjını minimum düzeyde tutarak faaliyetlerine devam edebildiği, bu sebeple yapılan toplantıda CANON'dan daha düşük marj ile ürün tedarik etmek istediklerini belirttikleri ancak destek sonunda oluşacak fiyatın distribütör konumundaki INDEKS'in fiyatından bile düşük kaldığı, bunun üzerine OCAK ELEKTRONİK'in destek talebinin kabul edilmediği hususları ifade edilmiştir.
- (70) Ayrıca Bulgu-2 kapsamında CANON tarafından verilen bilgilerde özetle;
- OCAK ELEKTRONİK ile 13.05.2020 tarihinde bir toplantı gerçekleştirildiği, 2018-2020 yılları arasında meydana gelen kur dalgalanmaları ve Covid-19 salgınının ticari hayatı doğrudan etkilediği, CANON tarafından satışa sunulan bütün ürünlerin yurtdışından ithal edilmesinin teşebbüsün fiyatlandırma politikasını zorlaştırdığı,
 - İthalatı doğrudan ilgilendiren döviz kurlarında ve enflasyonda yaşanan artışların maliyet ve genel faaliyet giderlerini doğrudan etkilediği ve teşebbüsün rekabetçi faaliyetlerini sürdürebilmek adına maliyet ve giderlerde yaşanan artışları en az seviyede tutmaya çalıştığı,
 - 2016 yılından 2018 yılının ikinci çeyreğine kadar olan dönemde CANON'un dağıtım ağlarına destek ödemeleri gerçekleştirdiği ancak 2018 yılının ikinci çeyreğinden sonra etkilenen kârlılık ve kur baskısı nedeniyle OCAK ELEKTRONİK ve Defne Elektrikli ve Elektronik Ev Eşyaları Ticaret AŞ (DEFNE ELEKTRONİK) dışında dağıtım ağlarına yapılan destek ödemelerinin sonlandırıldığı, CANON'un 2018 yılının Nisan ayından itibaren OCAK ELEKTRONİK ve DEFNE ELEKTRONİK'e %(.....) destek ödemesine devam ettiği, ancak 2020 yılının ilk yarısında verilen %(.....) ara toptancı desteğinin CANON'un kârlılığını olumsuz etkilemesi sebebiyle üst yönetim tarafından %(.....)'e indirilmesine karar verildiği, yeni destek oranının da rekabetçi seviyede olduğu ve aynı dönem INDEKS'e tavsiye edilen kâr marjının %(.....) civarında olduğu,
 - Bahsedilen gerekçeler neticesinde desteklere ilişkin alınan kararın toptan alım yapan teşebbüslere 2020 yılı Nisan ayında gönderildiği, gönderilen e-posta sonrası OCAK ELEKTRONİK yetkilisiyle bir telefon görüşmesinin gerçekleştiği, söz konusu yetkili tarafından ara toptancı desteğinin tekrar %(.....)'a çıkarılmasının talep edildiği ancak olumlu cevap alınamadığı için CANON Satış ve Pazarlama Direktörü (.....) 05.05.2020 tarihinde gönderilen e-posta ile toplantı talep ettiği ve aynı gün (.....) tarafından 13.05.2020 tarihinde saat 10.00 da çevrimiçi bir toplantının ayarlandığı, toplantıda eski destek sistemine geri dönmeyeceğinin CANON tarafından OCAK ELEKTRONİK'e bildirildiği, CANON'un benzer kanal ve seviyelerde faaliyet gösteren iş ortaklarına eşit, adil ve orantılı davrandığı

hususları ifade edilmiştir.

- (71) Teşebbüs tarafından sunulan savunmada özetle, söz konusu bulguda geçen yazışmaların fiyat tespitinden ziyade yeniden satıcı konumunda bulunan OCAK ELEKTRONİK'e sağlanacak destek ödemelerine ilişkin olduğu ifade edilmiştir. Bununla birlikte, yazışmanın içeriğine bakıldığında CANON tarafından yeniden satıcıya sağlanacak desteklere ilişkin herhangi bir ifadenin bulunmadığı ve desteklerden ziyade OCAK ELEKTRONİK tarafından uygulanan nihai fiyatların tartışıldığı görülmektedir. Yazışmada yeniden satıcının alış fiyatına ya da verilecek desteklere ilişkin herhangi bir ifade yer almadığı, aksine yeniden satıcının satış fiyatına ilişkin CANON tarafından duyulan memnuniyetsizliğin ifade edildiği ve OCAK ELEKTRONİK'in ne şekilde uyarılabileceği üzerinde tartışıldığı görülmektedir. Bu kapsamda anılan yazışma, CANON'un yeniden satıcıların perakende fiyatlarına müdahale etme iradesini ortaya koymaktadır.
- (72) CANON tarafından yapılan savunmada, Bulgu-2'nin kur baskısı nedeniyle OCAK ELEKTRONİK'in destek ödemesinin % (.....) düşürülmesi merkezinde gerçekleşen bir yazışma olduğu belirtilmiş olsa da, teşebbüs çalışanları arasındaki yazışmalar bunu desteklememektedir. CANON'un savunması da, OCAK ELEKTRONİK'in INDEKS'ten daha düşük fiyattan satış yapabilmesini engellemek amacıyla OCAK ELEKTRONİK'e sağlanan destek ödemelerinin yarısı oranında düşürüldüğünü göstermektedir. Dolayısıyla CANON'un destek ödemelerini kısarak OCAK ELEKTRONİK tarafından uygulanan fiyatları disipline etmeye çalıştığı kanaati oluşmuştur.
- (73) Söz konusu belgede geçen yazışmaların iç yazışma niteliğinde olması, bulgunun delil olarak kabul edilebilme kabiliyetine halel getirmemektedir. Rekabet hukuku uygulamalarında, ihlalin varlığının kanıtlanmasında delil serbestisi ilkesinin geçerli olduğu belirtilmelidir. Buna göre, elde edilen delillerin değerlendirilmesinde delillerin şekli kurallara uygun olmasının aranmadığı, ajanda notları, elektronik postalar, bir kişi tarafından tutulan notlar, telefon görüşmelerinin içeriğini nakleden notlar, toplantı tutanakları gibi çok çeşitli delillerin bir ihlalin varlığının ispatlanması için kullanılabileceği, delillerin çapraz teyidinin gerekmediği, önemli olanın elde edilen delillerin maddi gerçeklikleri ve olguları gösterdiğinin ispatlanması olduğu açıktır. Dolayısıyla, maddi gerçeği ortaya koyan ve hukuka uygun yollarla elde edilmiş olan her türlü delil ihlalin ispatına dayanak teşkil edebilecektir. Bu bağlamda, yazışmanın delil niteliği, kimler arasında yapıldığından ziyade maddi gerçeği ortaya koyup koymadığı bakımından değerlendirilmektedir.
- (74) Bulgu-2 kapsamında yer verilen açıklamalar bağlamında, CANON tarafından sunulan savunmaların değerlendirmeyi değiştirebilecek nitelikte olmadığı, Bulgu-2'nin CANON'un, yeniden satıcıların bağımsız bir şekilde belirlemesi gereken perakende satış fiyatına müdahale ettiğini ve uygulanan fiyatları disipline etmek için yaptırım uyguladığını gösterir nitelikte olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

1.5.2.3. Bulgu-4'e İlişkin Değerlendirmeler:

- (75) CANON adına müşteri ilişkileri ve saha çalışmaları (promotörlük) alanında faaliyet gösteren C CRM çalışanı (.....) ile CANON çalışanı (.....) arasında gerçekleşen yazışmanın konusunu E414 ile G3411 kodlu Canon markalı yazıcıların fiyatları oluşturmaktadır. Yazışma kapsamında öncelikle CANON çalışanı tarafından ürünlerin fiyatlarının yukarı çektiği (E414 ve G3411 fiyatlarını yukarı çektiğiz bugün) ifade edilmektedir. CANON çalışanı ek olarak E414 ve G3411 ürünleri bakımından MSH ve Vatan Bilgisayar San. ve Tic. AŞ'nin (VATAN) fiyat geçişi yapmadığı hususunu dile getirmektedir. Bulguda geçen "diger grupta 3411i gordum, e414'te de ayni durum var

MSH ve Vatan” ifadesinden CANON çalışanının elektromarketlerde uygulanan fiyatları takip ettiği anlaşılmaktadır.

- (76) Yazışmanın devamında, C CRM çalışanı tarafından, MEDIAMARKT ve VATAN’da satışa sunulan Canon markalı ilgili ürünlere ilişkin fotoğrafların CANON çalışanıyla paylaşıldığı görülmektedir. Yazışmada son olarak fiyat ve ürün görsellerinin paylaşılmasının akabinde CANON çalışanı tarafından iletilen “e414 henüz yansımamış vatanda” mesajından kısa bir süre sonra (.....) tarafından “Vatan fiyatlar etikete yansıdı” şeklinde yanıt verilmektedir.
- (77) Bulgu-4 kapsamında gerçekleştirilen yazışmalar, CANON’un yeniden satıcıların fiyatlarına müdahale etmesini ortaya koymasının yanı sıra, belirlenen fiyatlara satıcılar tarafından uyulup uyulmadığına ilişkin CANON tarafından kurulan kontrol mekanizmasını ortaya koyması bakımından da önem arz etmektedir. Zira bu durum bulguda geçen “E414 ve G3411 fiyatlarını yukarı cektirdik bugun” ifadesinden net bir şekilde anlaşılmaktadır. Ek olarak bulguda geçen ve CANON çalışanı tarafından kullanılan “e414 henüz yansımamış vatanda” ifadesinden, VATAN’da satışa sunulan ve yazışmanın başında CANON tarafından yukarı seviyeye çekildiği belirtilen fiyatların elektromarketler özelinde de CANON tarafından takip edildiği görülmektedir. Söz konusu bulgu ile CANON’un fiyat müdahalesinin distribütörler ile sınırlı olmadığı ve CANON’un perakendeci konumundaki elektromarketler tarafından uygulanan fiyatlara da müdahale ettiği değerlendirilmektedir.
- (78) CANON tarafından yeniden satıcılara yönelen ve yeniden satıcıların fiyatlarını tespit etme iradesini yansıtan müdahalelerin fiyatlara yansıyor yansımaması, yeniden satış fiyatının belirlenmesi davranışının varlığına tesir etmese de söz konusu bulguda bahsi geçen ürünlerin fiyatlarının yazışmanın akabinde yükseltildiği görülmektedir. VATAN tarafından gönderilen ve bahsi geçen ürünlerin fiyat verisini içeren cevabi yazıdan, 09.06.2022 tarihinde E414 kodlu ürünün fiyatının 799,00 TL olduğu, yazışmanın gerçekleştiği tarihin hemen ertesi günü olan 10.06.2022 tarihinde ise ilgili görseldeki ürünün fiyatının 999,00 TL seviyesine yükseldiği anlaşılmaktadır. İlgili ürünün fiyatında yaşanan değişim, “Vatan fiyatlar etikete yansıdı” şeklindeki Whatsapp iletisi ile zamanlama olarak da örtüşmektedir. Dolayısıyla, Bulgu-4’te yer alan yazışmanın akabinde VATAN tarafından satışa sunulan Canon markalı E414 ürünün fiyatının yükselmesinden hareketle CANON’un VATAN’ın yeniden satış fiyatlarına müdahale ettiği ve VATAN’ın da bu doğrultuda fiyatı yükselttiği sonucuna ulaşılmaktadır.
- (79) İlaveten Bulgu-4 kapsamında E414 kodlu ürüne ilişkin olarak MEDIAMARKT’tan da bilgi talebinde bulunulmuştur. Bulguda VATAN ve MEDIAMARKT’ın fiyatlarının yukarı çekirildiği ancak VATAN’ın fiyatı etiketlere henüz yansıtmadığı belirtilmektedir. MEDIAMARKT tarafından sunulan fiyat verileri incelendiğinde, MEDIAMARKT’ın yazışmanın gerçekleştiği gün olan 09.06.2022 tarihinde E414 kodlu ürüne ilişkin fiyatını 799,00 TL’den 999,00 TL’ye yükselttiği bir başka deyişle CANON’un müdahalesini fiyatlara yansıttığı görülmektedir.
- (80) Öneri araştırma safhasında teşebbüs vekili tarafından ele alınan bulguya ilişkin olarak sunulan açıklamada ve soruşturma süreci kapsamında sunulan birinci yazılı savunmada, C CRM’nin CANON adına müşteri ilişkileri ve saha çalışmalarını (promotörlük) yürüten bir firma olduğu, CANON’a müşteri ilişkileri hizmeti verdiği, ilgili yazışmanın C CRM ekibinin tüm üyelerini içeren bir WhatsApp grubunda (.....) ile CANON (.....) olarak çalışan (.....) arasında gerçekleştiği, C CRM firmasının saha görevlileri aracılığı ile pazarda CANON ve rakiplerinin kamuya açık faaliyet ve uygulamalarını takip ettiği ve düzenli olarak CANON’u bilgilendirdiği, CANON’un ilgili

tarihlerin hemen öncesi olan 2022 yılı Mayıs ayının sonunda anılan ürünlere ilişkin yeni bir fiyat listesi hazırlayarak yeniden satıcılara uyguladığı fiyatlarında “fiyat geçişi” yaptığı, saha elemanlarıyla aracılığı ile de sahadaki yeniden satıcıların, örneğin VATAN’ın, bu fiyat geçişini ilgili tarih itibarıyla etiketlere yansıtıp yansıtmadığını takip ettiği ifade edilmiştir.

- (81) Bulguya yönelik açıklama kapsamında, ilgili yazışmanın sadece 09.06.2022 tarihi ile sınırlı olmayıp aynı konuda birbirini takip eden mesajlar ile 09.06.2022 ile 14.06.2022 tarihleri arasında toplamda altı günlük bir süreye yayıldığı, bu yayılımın CANON’un VATAN üzerinde bir baskı uygulamak istemesinden ziyade sadece piyasa takibi yapıldığını gösterdiği, bahse konu tarihlerin öncesinde veya sonrasında VATAN’a herhangi bir uyarıda veya müdahalede bulunulmadığı belirtilmiştir.
- (82) Bulgu-4’te geçen yazışmalardan, CANON’un eyleminin yalnızca fiyatların takip edilerek raporlanmasından ibaret olmadığı; aynı zamanda bu takip sonucunda elektromarketlerin fiyatlarının CANON tarafından istenen düzeye çekirildiği görülmektedir. Bulguda geçen “E414 ve G3411 fiyatlarını yukarı cektirdik bugün” ifadesi, CANON’un eyleminin salt fiyat takibinin ötesine geçerek yeniden satıcılarının fiyatlarına müdahale niteliği taşıdığını, CANON tarafından dikte edilen fiyatların satıcılar tarafından uygulanıp uygulanmadığının saha çalışması yürüten bağımsız teşebbüsler vasıtasıyla kontrol edildiğini net bir şekilde ortaya koymaktadır.
- (83) Bulguya konu yazışmanın gerçekleşmesinin akabinde MEDIAMARKT’ın fiyatlarını aynı gün içerisinde güncellediği, VATAN’ın ise CANON’un müdahalesinden bir gün sonra fiyatını artırdığı hususları elektromarketler tarafından gönderilen cevabi yazılardan net bir şekilde anlaşılmaktadır.
- (84) Tüm bu açıklamalardan hareketle, Bulgu-4 kapsamındaki yazışmaların, CANON’un elektromarketlerin uyguladığı fiyatlara müdahalede bulunduğunu gösterdiği kanaatine ulaşılmıştır.

1.5.2.4. Bulgu-5’e İlişkin Değerlendirmeler:

- (85) İlgili bulgu, CANON distribütörü olan PENTA çalışanları arasında gerçekleşen iç yazışma niteliğindeki bir e-posta silsilesine ilişkindir. Söz konusu yazışmada, PENTA çalışanları arasında CANON tarafından Canon markalı ürünlerin yeniden satış fiyatına müdahalede bulunulduğu hususunda tartışıldığı görülmektedir. PENTA çalışanı tarafından diğer PENTA çalışanlarına gönderilen e-postada yer alan, “Özellikle son zamanlarda Canon tarafından verilen fiyatlarda rebatemize ve Bayilere yönelik vereceğimiz fiyatlarda müdahale olmaktadır.” İfadesinden, CANON tarafından Canon markalı ürünlerin yeniden satışını gerçekleştiren distribütörlerin satış fiyatlarına ve bu distribütörlerin kendilerinden ürün tedarik eden yeniden satıcılara uygulayacağı indirim oranlarına müdahalede bulunulduğu anlaşılmaktadır. İlgili e-postanın devamında yer alan ve CANON tarafından PENTA’ya iletildiği düşünülen Print Head PF-06 isimli ürün hakkındaki tablo içerisinde yer alan “Karlılık” başlıklı sütun ve PENTA çalışanı tarafından kullanılan “aşağıdaki projede yaklaşık bize %(.....) e yakın karlılık bırakmışlar.” ifadesi ise distribütörlerin kâr marjlarının CANON tarafından belirlendiğini göstermektedir.
- (86) Teşebbüs tarafından Bulgu-5’e ilişkin olarak sunulan savunmada, ilgili yazışmanın PENTA’nın iç yazışması olduğu ve ne saikle kaleme alındığının bilinmediği ancak 08.11.2022 tarihinde CANON ile PENTA’nın “yaygın kanal programı” konulu bir toplantı gerçekleştirdiği ve ilgili konuşmanın bu toplantı üzerine olduğu ifade edilmiştir. Toplantı gündeminde ise CANON’un PENTA’ya kendi ekonomik çerçeveleri ve marjları

içerisinde alt bayi ağlarını genişletmesini tavsiye ettiği, PENTA'nın ise CANON'dan fazladan destek talep ettiği ancak hem CANON'un söz konusu destek için yeterli kaynağa sahip olmaması hem de PENTA'nın marjının diğer distribütörlere nazaran daha yüksek olması dolayısıyla bu destek teklifinin kabul edilmediği, CANON'un yeniden satıcıların fiyatlarına müdahale etmek gibi bir politikasının bulunmadığı, tabloda yer alan marj oranının da yalnızca tavsiye edildiği, PENTA çalışanları tarafından yeniden satış fiyatının bağımsız şekilde belirleneceğinin ifade edildiği belirtilmiştir.

- (87) Bununla birlikte, söz konusu bulguda PENTA (.....) tarafından kullanılan “*Özellikle son zamanlarda Canon tarafından verilen fiyatlarda rebatemize ve Bayilere yönelik vereceğimiz fiyatlarda müdahale olmaktadır.*” ifadesi ile PENTA'nın salt bulguya konu hususla sınırlı kalmaksızın genel olarak CANON'un distribütörler tarafından uygulanan yeniden satış fiyatları ile destek ve indirimlere ilişkin davranışlarını müdahaleci bulduğu anlaşılmaktadır. Bu kapsamda bulgunun bütünü değerlendirildiğinde CANON'un, distribütörlerin yeniden satışlarına ilişkin belirli bir politika güderek bu politikaya uyum sağlamaksızın yeniden satış fiyatı, kâr marjı ve bayilere uygulanacak destekleri içeren ticari stratejilerini bağımsız şekilde takip eden distribütörlere müdahalede bulunduğu değerlendirilmektedir.
- (88) Sonuç olarak Bulgu-5, CANON hakkında elde edilen diğer bulgularla birlikte değerlendirildiğinde, CANON'un distribütörlerce uygulanan yeniden satış fiyatı ve desteklere müdahale etme yönünde politika güttüğü sonucunu ortaya koymaktadır. Bu çerçevede CANON'un, yeniden satıcıların bağımsız bir şekilde belirlemesi gereken perakende satış fiyatına müdahale ettiği ve bu suretle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği kanaatine ulaşılmıştır.

1.5.3. CANON Tarafından Yapılan Yazılı Savunmalar ve Savunmaların Değerlendirilmesi

Dağıtım ve Destek Sistemine İlişkin Savunmalar:

- (89) Savunmada özetle; CANON'un faaliyetlerini profesyonel ürünler (B2B) ve tüketici ürünleri (B2C) olarak adlandırdığı iki ana dağıtım kanalı ve üç ayrı ürün grubu üzerinden yürüttüğü, tüketici ürünleri ve profesyonel ürünlerin pazarlama ve satış dinamiklerinin birbirinden farklı olduğu, profesyonel kanal daha çok proje esaslı işler ve ihaleler temelinde çalışırken tüketici kanalında ürünlerin kullanıcılara geleneksel yöntemler ve çevrim içi kanallar aracılığı ile ulaştırıldığı, CANON'un tüketici elektroniği grubunda açık dağıtım sistemini uygulamakta olduğu ve sözleşmelerinde münhasırlık hükümlerinin bulunmadığı, CANON'un tüm Türkiye'ye dağıtım yapabilecek kapasiteye sahip, güçlü, çok markalı olarak faaliyet gösteren ve Kademe-1 olarak nitelendirilen INDEKS (printer ve foto-video ekipmanları), Despec Bilgisayar Pazarlama ve Ticaret AŞ (kartuş, toner), PENTA (kartuş, toner), KADIOĞLU (kartuş, toner) ve Net Aksesuar Bilişim Ürünleri San. ve Tic. AŞ (hesap makinesi) ünvanlı beş distribütörle çalıştığı, bu beş distribütöre sevk edilen ürünlerin yeniden satıcılar aracılığıyla son kullanıcı ve kurumlara ulaştırıldığı, hâlihazırda Türkiye genelinde CANON ürünü alım satımı yapan ve Kademe-2 olarak nitelendirilen 1163 adet bağımsız yeniden satıcının da bulunduğu, CANON'un iş geliştirme ve/veya pazar ihtiyaçları sebebiyle Kademe-2 satıcıları ile doğrudan iletişim kurabildiği, ancak ticari hususlarda Kademe-2 satıcıları ile sadece ilgili ürünü dağıtan CANON distribütörlerinin muhatap olduğu, Soruşturma Raporu'nda adı geçen MS ECS, OCAK ELEKTRONİK ve VATAN'ın, CANON ile doğrudan herhangi bir ticari ilişkisi bulunmayan sadece CANON ürünlerini alıp satan ve Kademe-2 olarak nitelendirilen şirketler arasında yer aldığı, CANON dağıtım ve destek

sistemlerinin fiyat yapısı üzerine kurulmadığı, fiyatlandırmaya ilişkin herhangi bir ödüllendirme ve cezalandırma mekanizmasının olmadığı, CANON'un tüketici ürünlerine ilişkin sağladığı desteklerin kendi içinde IT ve perakende olarak iki ana ayrıma sahip olduğu, destekler açısından IT kapsamında bulunan toptancı kanalında ana yazıcı satıcıları, ara yazıcı satıcıları ve ana sarf satıcıları olmak üzere üç ana ayrımın olduğu, CANON'un yazıcı ana satıcısı olarak desteklerinden yararlanan Sönmez, HM, Defne, Denge, Reser, Barem ve Çözüm Yazılım olmak üzere yedi iş ortağı bulunduğu, CANON ara yazıcı satıcılarının KADIOĞLU ve Gürel olarak ifade edilen teşebbüsler olduğu, ana sarf satıcılarının ise Sönmez, Gürel, HM, Barem, Ozon ve 780 Ofis olarak bahsi geçen teşebbüslerden oluştuğu, CANON destek sisteminin ürün gruplarına yönelik farklı kriter ve hedeflere sahip olduğu, bu itibarla performans odaklı olduğu, söz konusu destek sisteminden faydalanmak için yeniden satıcılar tarafından öncelikle belirli bir iş hacmine ulaşılabileceğinin taahhüt edilmesi gerektiği, bu ön şart gerçekleştiği takdirde satıcının destek programına dâhil edildiği ancak destek ödemelerinin hak edilmesi için destek koşullarının iş ortağı tarafından sağlanması gerektiği, CANON tarafından açıklanan ve taahhüt edilen destek ödemelerinin istisnasız hepsinin ilgili yeniden satıcılara yapıldığı, Soruşturma Raporu'nda CANON'un destek sistemi olması dolayısıyla fiyat istikrarına uymayanları cezalandırdığı çıkarımının yapılmasının gerçeği yansıtmadığı, CANON'un destek sistemini yeniden satış fiyatının tespiti amacıyla hiçbir zaman araç olarak kullanmadığı ifade edilmiştir.

- (90) Yukarıda yer verilen savunmada özetle, CANON tarafından dağıtım ağı ve prim ve destek ödemelerinin yeniden satış fiyatının tespiti amacıyla kullanılmadığı ileri sürülmüştür. Ancak prim ve destek ödemelerinin CANON tarafından belirlendiği ve alt bayilere sağlanan desteklerin de distribütörler aracılığıyla esasında CANON tarafından verildiği tespit edilmiştir. Bulgu-1'de CANON çalışanı tarafından sarf edilen *"Birde bu destek konusu sen aldın bayağı ürün bu sene ne kadar destek olabileceğiz her sipariş öncesi konuşmamız lazım sıkıntı olmaması adına"* ifadesinden, CANON'un doğrudan prim ve destek sağlamadığı, Kademe-2 teşebbüsler ile bu hususlarda görüşmeler gerçekleştirdiği ve anılan satıcıların prim ve desteklerinin doğrudan CANON tarafından belirlenebilmesine ortam hazırlayan bir işleyişin söz konusu olduğu, Bulgu-5'te PENTA çalışanı tarafından kullanılan *"Özellikle son zamanlarda Canon tarafından verilen fiyatlarda rebatemize ve Bayilere yönelik vereceğimiz fiyatlarda müdahale olmaktadır."* ifadesinden, CANON tarafından distribütörlerce diğer yeniden satıcılara uygulanan prim ve destek ödemelerine müdahalede bulunmak yoluyla yeniden satış fiyatının belirlendiği anlaşılmaktadır. Söz konusu bulgular sonucunda; CANON tarafından doğrudan ana satıcılara sağlanan prim ve destek ödemelerinin belirlenmesi ile yeniden satıcılar üzerinde baskı kurulduğu, CANON'un belirlemesi sonucu ana satıcılar tarafından Kademe-2 yeniden satıcılara sağlanan desteklere müdahale edilmesi ile ise CANON tarafından yeniden satış fiyatlarına müdahalede bulunulduğu anlaşılmaktadır. İlaveten, her ne kadar CANON tarafından Kademe-2 satıcılarla muhatap olmadığı hususu iddia edilmiş olsa da ilgili bulguda CANON'un Kademe-2 satıcı ile doğrudan sağlanan prim ve desteklerin belirlenmesi ile yeniden satış fiyatına ilişkin iletişim kurduğu görülmektedir. Yapılan değerlendirmeler neticesinde, söz konusu savunmaların kabul edilebilir olmadığı değerlendirilmiştir.

Yeniden Satış Fiyatının Tespiti Uygulamasına İlişkin Savunmalar

- (91) Savunmada özetle, CANON'a amaç bakımından yeniden satış fiyatının belirlenmesi ihlalinin isnat edilebilmesi için gerekli şartların sağlanmadığı, ihlalin ortaya koyulabilmesi için yeniden satıcılara yönelik baskı ve teşvik unsurunun bulunduğu

ispat edilmesi gerektiği, yeniden satış fiyatını tespit etmeye yönelik ticari araç ve uygulamalara ek olarak pazarın dinamiklerinin ve CANON'un dağıtım ve pazarlama sisteminin derinlemesine incelenmesi gerektiği, CANON'un yeniden satıcıların takibi, ödüllendirilmesi ya da cezalandırılması gibi bir sistemin bulunmadığı ve Soruşturma Raporu'nda yeniden satıcılar arasında fiyat paralelliği bulunduğuna yönelik bir tespit yapılmadığı ileri sürülmüştür.

- (92) Bilindiği üzere, sağlayıcılar tarafından yeniden satış fiyatının belirlenmesi, amacı itibarıyla rekabeti kısıtlayıcıdır. Kurulun *Doğuş Otomotiv* kararında¹³ Kurul, tavsiye adı altında yapılmış olsa dahi, yeniden satış fiyatının tespiti söz konusu olduğunda, herhangi bir ek inceleme yapılmasının gerekmediğini ve uygulamanın doğrudan cezalandırılması gerektiğini ifade etmiştir. Keza *Anadolu Elektronik* kararında¹⁴ "(...) *amacının rekabeti kısıtlamak olduğu kabul edilen yeniden satış fiyatının tespiti uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında yer aldığına şüphe bulunmamaktadır. Bu nedenle 4. madde hükmü göz önüne alındığında ihlalin ortaya konulabilmesi için yeniden satış fiyatının tespiti uygulamalarına yönelik olarak bir etki analizi yapılması zorunluluğu bulunmamaktadır.*" şeklinde bir değerlendirme yapılmıştır. Ayrıca Kurulun yakın tarihli *Sony*¹⁵, *Turkcell*¹⁶, *Bellona*¹⁷, *Groupe SEB*¹⁸, *Baymak*¹⁹ gibi kararlarında görüleceği üzere, yeniden satış fiyatının tespitine yönelik uygulamalar, amaç yönünden rekabeti kısıtlayıcı anlaşma niteliğini haizdir ve rekabeti kısıtlayıcı etki doğurmasalar dahi 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal olarak nitelendirilmektedir. Danıştay 13. Dairesi de 16.10.2017 tarihli ve E. 2011/4560, K. 2017/2573 sayılı kararıyla, Kurulun yapılan etki analizi doğrultusunda yeniden satış fiyatının tespiti şeklinde bir ihlâl bulunmadığı yönünde aldığı 06.06.2011 tarih ve 11-34/742-230 sayılı *Turkcell-3* kararını, yeniden satış fiyatının belirlenmesinin varlığına işaret eden bulgu ve belge bulunması sebebiyle iptal etmiştir. Danıştay 13. Dairesinin ilgili kararından da görüleceği üzere, yalnızca yeniden satış fiyatına müdahale edildiğini gösterir belgelerin varlığı, ihlalin varlığının kabul edilmesinde yeterli kabul edilmektedir.
- (93) CANON tarafından ifade edilen bir diğer husus ise; takip mekanizması, baskı ve teşvik ile bunlara yönelik sistematik bir uygulamanın varlığı ortaya konulmadan yeniden satış fiyatına müdahale eyleminden söz edilemeyeceğine ilişkindir. Bulgu 1, Bulgu 2 ve Bulgu 4'te yer alan ifadelerden anlaşıldığı üzere, yeniden satıcıların fiyatları CANON tarafından takip edilmekte ve doğrudan ilgili satıcının fiyatına müdahale edilmektedir. Bu nitelikte belgelerin varlığı sabitken takip mekanizmasının bulunmadığı yönündeki savunma dayanaksız kalmaktadır. Öte yandan, satış desteği ödemelerinin tutarı ve hangi yeniden satıcıya ne kadar destek verileceği hususlarının tamamıyla CANON tarafından belirlendiği ve fiyatlara uymayan yeniden satıcıların destek ödemesinde kesinti yapmak şeklinde yaptırımların uygulandığı anlaşıldığından, baskı unsuru mevcut dosya bakımından ortaya koyulmuştur.
- (94) İlaveten, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi gereğince, tavsiye niteliğindeki perakende satış fiyatlarının yeniden satıcılara iletilmesi veya azami perakende satış fiyatlarının belirlenmesi uygulamalarının da sağlayıcının baskısı ve teşviki sonucu sabit veya

¹³ Kurulun 05.10.2001 tarih ve 01-47/483-120 sayılı *Doğuş Otomotiv* kararı.

¹⁴ Kurulun 23.06.2011 tarih ve 11-39/838-262 sayılı *Anadolu Elektronik* kararı.

¹⁵ Kurulun 22.11.2018 tarih ve 18-44/703-345 sayılı kararı.

¹⁶ Kurulun 10.01.2019 tarih ve 19-03/23-10 sayılı ile 12.11.2019 tarih ve 19-39/610-263 sayılı kararları.

¹⁷ Kurulun 26.03.2020 tarih ve 20-16/231-112 sayılı kararı.

¹⁸ Kurulun 04.03.2021 tarih ve 21-11/154-63 sayılı kararı.

¹⁹ Kurulun 26.03.2020 tarih ve 20-16/232-113 sayılı kararı.

asgari satış fiyatının tespitine dönüşmemesi gerekmektedir. Buna göre, baskı ve teşvik unsuru, ilgili Tebliğ kapsamında grup muafiyeti kapsamında tutulan tavsiye niteliğinde fiyat listelerinin yayımlanması ya da satıcılara iletilmesi uygulamalarının yeniden satış fiyatının tespitine dönüşüp dönüşmediğinin belirlenmesi noktasında ele alınan ve incelenen unsurlardır. Bir başka deyişle, baskı ve teşvik unsuru yeniden satış fiyatına müdahale eyleminin doğrudan gerçekleştiği durumda ihlalin varlığını ortaya koymak için gerekli bir koşul olarak aranmamaktadır. Yalnızca tavsiye edilen satış fiyatları ile bayilerin uyguladığı satış fiyatları arasında paralellik bulunması halinde, bu durumun bayinin tercihi sonucu mu gerçekleştiği veya sağlayıcının tavsiye adı altında yayımladığı fiyatlara uyum konusunda kurduğu baskı sonucunda mı geliştiğini ortaya koymak hususunda baskı ve teşvik unsuru önem arz etmektedir. Dolayısıyla ilgili hükümden anlaşıldığı üzere, yeniden satış fiyatına doğrudan müdahalenin varlığını gösteren bulgular sabit olduğunda ihlalin varlığını ortaya koymakta, baskı ve teşvik unsurunun ispatı gerekmemektedir. Bu doğrultuda CANON'un satış fiyatına doğrudan müdahalesini ortaya koyan belgeler sabit olup teşebbüsün yukarıda yer verilen savunmalarından hareketle elde edilen bulgular kapsamında yeniden satış fiyatına müdahale eyleminin ortaya konulamadığı yönündeki savunmanın kabul edilebilir olmadığı değerlendirilmektedir.

- (95) Belgelerde geçen ifadeler, teşebbüsün savunmasında belirttiği gibi fiyatlara yönelik serzenişlerden ibaret olmayıp CANON'un yeniden satış fiyatına müdahalesini ortaya koymaktadır. Zira Bulgu 1'de geçen "*internet sitende değişik fiyatlar görüyorum*" ve "*fiyatlara müdshale edicem tek tek bakıp*" ve Bulgu 4'te geçen "*fiyatlarını yukarı cektirdik bugün*" gibi ifadelerden de anlaşılabileceği üzere, CANON hakkındaki belgelerde teşebbüsün yeniden satıcıların fiyatlarını yükseltmesine veya düşürmemesine yönelik talepte bulunarak müdahale ettiği görülmektedir. Dolayısıyla belgelerin bütün olarak değerlendirilmesi neticesinde CANON'un yeniden satış fiyatını belirlemeye yönelik iradesinin açık bir şekilde ortaya çıktığı, yeniden satıcılar tarafından da bu iradenin benimsendiği anlaşılmaktadır.
- (96) Ayrıca, teşebbüsün savunmasında iddia ettiği üzere Canon markalı ürünlere ilişkin internette çok sayıda fiyat bulunabildiği ve fiyat kontrolünün imkânsız hale geldiği, bu durumun ihlalin varlığını ortadan kaldırdığını kabul etmek mümkün değildir. Teşebbüsün yeniden satış fiyatına müdahale eyleminde bulunduğunu ispat etmek için dağıtım zincirindeki her bir yeniden satıcının uyguladığı fiyata müdahale ettiğine dair delil elde edilmesi gerekmemektedir. Rekabet hukukunda bu şekilde bir ispat standardı bulunmamaktadır. Sonuç olarak bahse konu savunmalara itibar edilmemiştir.

İddia Konusu Bulgulara İlişkin Savunmalar

Bulgu-1'e İlişkin Savunmalar

- (97) Savunmada özetle; yazışma tarafları arasında sözleşmeye dayalı bir YSFT hükmü olmadığı, MS ECS'nin bağımsız bir satıcı olduğu, dönemsel olarak toplu alım yaptığı ve yaptığı alım miktarına bağlı olarak alım yaptığı distribütör tarafından destek uygulandığı, düzenli alımları bulunmaması nedeniyle YSFT hakkında bir süreklilik iddiasında bulunulamayacağı, Soruşturma Heyeti tarafından bu durumun münferiden değil yaygın bir biçimde gerçekleşmesi üzerine somut ve ciddi bir veri ortaya konulmadığı, bu iddianın MS ECS veya CANON'un herhangi bir yeniden satıcısı nezdinde araştırmasının yapılmadığı, BSH kararında yeniden satıcı çalışanın Siemens marka ürünün e-pazar yerindeki düşük fiyatlarına ilişkin şikayetin ile Bulgu 1 ile benzerlik gösterdiği, BSH Satış Müdürünün "*ilgili fiyatların düzeleceği*" şeklinde yanıtına rağmen, "*yazışmanın içeriğinden BSH'nin şikâyet edilen fiyatlara müdahale*

ettiğini gösterir nitelikte herhangi bir açıklık bulunmadığı ve söz konusu belgenin ihlali her türlü şüpheden uzak bir şekilde ortaya koymaya elverişli olmadığı” sonucuna ulaşıldığı, ayrıca Anavarza kararında, Anavarza Bölge Müdürü’nün Gimsa çalışanına yönelik, raf fiyatlarının güncellenerek geçişe yardımcı olunması talebinin Kurul tarafından “*satış noktasına raf fiyatlarına ilişkin olarak yapılan hatırlatma*” şeklinde değerlendirilerek ihlal sonucuna ulaşılmadığı, MS ECS’ye herhangi bir ticari yaptırım uygulanmadığı, Soruşturma Heyeti’nin bu konu üzerinde bir araştırması olmadığı ve yeniden satıcıya sorulmadığı, varsayımlar üzerinden hareket edildiği, dolaylı YSFT incelenirken tedarikçinin yeniden satıcılarının fiyatlarını takibi, bu fiyatlarda bir istikrar yakalaması veya düşük fiyatların artırılması için girişimlerde bulunmasının ötesinde fiyatların yükselmiş olmasının dahi Danıştay nezdinde yeterli bulunmadığı, *Henkel* kararına göre “*yaramaz*” olarak değerlendirilen yeniden satıcıya teslimatın geciktirilmesi, askıya alınması, anlaşmanın sona erdirilmesi ya da buna yönelik tehdidin olması, fiyatlara uyulduğu oranda ek indirimler uygulanması gibi teşvik ve baskılarla alıcıların fiyatlarının yükseltildiğinin tespit edilmesi gerektiği, Soruşturma Heyeti tarafından CANON’un yeniden satıcılarına uyguladığı herhangi bir teşvik ve baskı uygulamasının tespit edilmediği ifade edilmiştir.

- (98) CANON ile MS ECS arasında sözleşmeye dayalı veya düzenli bir ilişkinin olmaması hususuna ilişkin, 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında yeniden satış fiyatının belirlenmesi eyleminin varlığı için sağlayıcı ve dağıtıcı konumundaki teşebbüsler arasında doğrudan ve yazılı sözleşmeye dayalı bir alım satım ilişkisi bulunması şartının olmadığı belirtilmelidir. Ayrıca savunmada dönemsel olarak toplu alım yaptığı belirtilen yeniden satıcı ile düzenli bir alım satım ilişkisinin bulunmadığını öne sürmenin makul olmadığı değerlendirilmektedir. Öte yandan dikey ilişkinin ve yeniden satış fiyatının tespitine ilişkin belirli aralıklarla devam eden düzenli bir alım satım ilişkisinin varlığına yönelik herhangi bir şart da bulunmamaktadır.
- (99) Dikey Kılavuz’un 18. paragrafında belirtildiği üzere yeniden satış fiyatının belirlenmesi eylemi doğrudan veya dolaylı olarak gerçekleştirilebilmektedir. Buna göre; sağlayıcı teşebbüsler akdetmiş oldukları dikey anlaşmalara açık hüküm koymak suretiyle alıcının satış fiyatını doğrudan belirlemelerinin yanı sıra alıcının kâr marjının belirlenmesi, tavsiye fiyat niteliğinde ilan edilmiş bir fiyat seviyesinden alıcının uygulayabileceği indirim oranının en üst seviyesinin belirlenmesi, alıcıya tavsiye edilen fiyatlara uyduğu oranda kendisine ilave indirimler uygulanması ya da bu fiyatlara uymaması durumunda teslimatların geciktirilmesi, askıya alınması veya anlaşmanın sona erdirilmesi şeklinde alıcının tehdit edilmesi ya da fiilen bu tür cezai yaptırımların uygulanması yeniden satış fiyatının dolaylı yoldan belirlenmesine örnek olarak verilebilir. Soruşturma Heyeti tarafından eylemin yaygın bir biçimde gerçekleşmesi üzerine somut ve ciddi bir veri ortaya konulamaması ve Danıştay’ın *Henkel* kararında yer alan ihlal tespiti için aranan standartların sağlanamadığı savunmasına yönelik olarak ise soruşturma kapsamında incelenen tarafların davranışlarının doğrudan bir fiyat tespiti uygulaması olduğu hususu vurgulanmalıdır. Anılan kararda, yeniden satış fiyatının belirlenmesi eyleminin 2002/2 sayılı Tebliğ’in 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında değerlendirilmesi gerektiği, amacı itibarıyla rekabet karşıtı bir anlaşma olarak nitelendirilebilecek olan yeniden satış fiyatının belirlenmesi uygulamalarının doğrudan veya dolaylı gerçekleşmesinin ihlâl tespiti açısından fark yaratmadığı, ancak yeniden satış fiyatının belirlenmesinin dolaylı olarak gerçekleştirilmesinde “*tarafların herhangi birisinin baskısı veya teşvik etmesi*” unsurunun ortaya konulması gerektiği ifade edilmiştir. Bu kapsamda yeniden satış fiyatının doğrudan tespit edildiğinden bahsedilebilmesi için taraflar arasında akdedilmiş

yazılı bir sözleşmenin varlığına gerek bulunmamakta, rekabet hukukunda anlaşma kavramı daha geniş yorumlanmakta, bu çerçevede taraflar arasındaki herhangi bir yazışma da doğrudan müdahalenin varlığını göstermek bakımından yeterli bulunmaktadır.

- (100) Savunmada ifade edilen *BSH* kararı bakımından, ilgili yazışmada yeniden satıcının internetteki perakende fiyatların toptan fiyatından daha düşük olmasını şikâyet ettiği ve yeniden satıcının o fiyatlardan alım yapmak istemediği görülmektedir. Ayrıca “ilgili fiyatların düzeleceği” ifadesine ilişkin ise teşebbüs tarafından toptan satış fiyatının yarısının altında bir fiyatın yükseleceğinin tahmin edildiği, ayrıca söz konusu ifadenin o dönem uygulanan bir kampanyaya ilişkin olabileceğinin belirtildiği görülmektedir. Kurul yazışma içeriğinin *BSH*’in müdahale ettiğini gösterir nitelikte olmadığı kanaatine ise diğer belgeler ile bütüncül değerlendirme yaparak ulaşmaktadır. Benzer şekilde *Anavarza* kararında da ilgili yazışma diğer belgeler ile birlikte değerlendirilerek yeni fiyat listesine geçişe ilişkin olduğu kanaatine varılmaktadır.
- (101) Bulgu-1 bakımından ise *CANON*’un bizzat kendisi, internet sitesinde “normal” fiyatlardan farklı olarak “değişik” fiyatlar uygulayan yeniden satıcıyla iletişime geçerek ilgili satıcıyı uyarmakta ve akabinde ilgili satıcı fiyatlara müdahale edeceğini, gerekirse kapatacağını dile getirmektedir. Bu doğrultuda Bulgu-1, örnek gösterilen yazışmadan daha farklı nitelik arz etmektedir. Kurulun *Philips* kararında²⁰, sağlayıcının yeniden satıcı ile iletişime geçtiği, yeniden satıcının *PHILIPS*’ten gelen uyarı üzerine fiyat bilgilerini kontrol ettiği, fiyatların talep edilen seviyeye çekilmemesi halinde *PHILIPS*’in seçenekleri arasında ürünün satıştan kaldırılmasının yer aldığı anlaşılan yazışma bakımından, belgeler bütüncül değerlendirilerek ilgili yazışmanın yeniden satış fiyatına müdahale niteliği taşıdığı kanaatine varılmıştır. Ayrıca söz konusu yazışma sonrasında ilgili ürünün fiyatı hakkında yeniden satıcı veya *PHILIPS* tarafından nasıl bir aksiyon alındığı tespit edilemese de, bu kanaate ulaşıldığının vurgulanması gerekmektedir. Zira yeniden satış fiyatının tespiti bakımından müdahale sonrasında fiyatlara uyulduğunun tespiti zorunluluk arz etmemektedir.
- (102) Bu çerçevede *CANON* ile yeniden satıcı arasında gerçekleşen bir WhatsApp yazışması olan Bulgu-1, *CANON*’un yeniden satış fiyatını belirleme iradesini açıkça ortaya koymaktadır. Zira *CANON* tarafından doğrudan yeniden satıcıyla iletişime geçilerek ilgili satıcı satış fiyatları konusunda uyarılmakta ve yeniden satıcı tarafından da bu uyarının dikkate alındığı anlaşılmaktadır. Bu kapsamda anılan bulguya konu yazışmanın yeniden satış fiyatının doğrudan belirlenmesi eylemine delil teşkil ettiği değerlendirilmiştir.

Bulgu-2’ye İlişkin Savunmalar

- (103) Savunmada özetle; *OCAK ELEKTRONİK*’in *CANON* yetkili satıcısı olmadığı ve bağımsız bir yeniden satıcı olduğu, aralarında sözleşmeye dayalı ya da düzenli bir ticari ilişkinin bulunmadığı, *OCAK ELEKTRONİK*’in *İNDEKS*’ten satın aldığı ürünleri bağımsız yeniden satıcılara satan bir tacir olduğu, Bulgu-2’nin bir iç yazışma olduğu ve toplantı esnasında arka planda gerçekleştiği, *OCAK ELEKTRONİK*’e aktarılmadığı, (.....) toplantı sırasında (.....)’ya ifade ettiği şekilde *OCAK ELEKTRONİK* tarafından yapılmak istenilen fiyat indirimlerinin kabul edilmesi halinde oluşacak fiyatın *CANON* ana distribütörü olan *İNDEKS*’in fiyatının bile altında kalacağı, *İNDEKS*’in fiyatlarının ifadelerde geçmesinin sebebinin kıyas amaçlı olduğu, söz konusu yazışma içeriğinde yeniden satıcıya herhangi bir uyarı veya duruma müdahale için plan yapılmasına ilişkin

²⁰ Kurulun 05.08.2021 tarihli ve 21-37/524-258 sayılı kararı, para 125.

ifadenin bulunmadığı, (.....) tespitinin yeniden satıcıya aktarıldığı varsayımında dahi durumun “serzeniş” ya da “hatırlatma” olarak değerlendirileceği, yazışma içeriğinde fiyatlara müdahale edildiğine ilişkin ifade olmadığı ve Soruşturma Heyeti tarafından da incelendiğinde fiyatlara müdahale edildiği ve/veya fiyatların yükseltildiğine ilişkin herhangi bir tespitte bulunulmadığı, bu yazışmanın fiyatların yükseltilmesine ilişkin baskı veya teşvike dayalı yaygın bir uygulamanın bulunduğu sonucuna ulaşılmasına imkân vermeyeceğinin düşünüldüğü, OCAK ELEKTRONİK’e ürün teslimatı yapmama, geciktirme ve benzeri cezai uygulamaların da mevcut olmadığı ifade edilmiştir.

- (104) CANON ile OCAK ELEKTRONİK arasında sözleşmeye dayalı veya düzenli bir ilişkinin olmaması hususuna ilişkin Kanun’un 4. maddesi kapsamında YSFT eyleminin varlığı için sağlayıcı ve dağıtıcı konumundaki teşebbüsler arasında doğrudan ve sözleşmeye bağlanan bir alım satım ilişkisi bulunması şartı olmadığı belirtilmelidir.
- (105) Söz konusu belgenin iç yazışma olması, rekabet hukuku uygulamalarında delil serbestisi ilkesinin geçerli olması sebebiyle ispat kabiliyetini zayıflatmayacağı açıktır. Dolayısıyla, maddi gerçeği ortaya koyan ve hukuka uygun yollarla elde edilmiş olan her türlü delil ihlalin ispatına dayanak teşkil edebilecektir. Bu bağlamda, yazışmanın delil niteliği, kimler arasında yapıldığından ziyade maddi gerçeği ortaya koyup koymadığı bakımından değerlendirilmektedir.
- (106) Ayrıca kuvvetli ikincil delillerden olduğu kabul edilen iletişim delilleri kapsamında bulunan iç yazışmalardan müteşekkil bulgulara ek olarak dosya kapsamında Bulgu-1’de CANON ile yeniden satıcı arasında gerçekleşen yazışmaya, Bulgu-4’te ise ekonomik delille desteklenmiş bir iç yazışmaya yer verilmiştir. Bu doğrultuda dosya kapsamında yer alan bulguların maddi gerçekliği ortaya koymaya elverişli olduğu değerlendirilmektedir.

Bulgu-4’e İlişkin Savunmalar

- (107) CANON’un Bulgu-4’e ilişkin savunmasında özetle, ilgili bulgunun CANON’a müşteri ilişkileri alanında promotörlük hizmeti sunan C CRM ekibinin tüm üyelerini içeren bir WhatsApp grubundaki iç yazışmaya dair olduğu ve C CRM firmasının faaliyetinin elektromarketlerde müşterilere CANON adına Canon markalı ürünlerin tanıtımını yapmak olduğu, VATAN’ın diğer elektromarketler gibi çok markalı yapıya sahip olduğu ve CANON ile arasında herhangi bir münhasırlık ilişkisinin bulunmadığı, ilgili yazışma içerik ve nitelik olarak yeniden satış fiyatının tespiti ile alakalı olmamakla birlikte yazışmanın konusunun yeni liste fiyatlarıyla ilgili olduğu, CANON’un ilgili tarihlerin hemen öncesinde anılan ürünlere ilişkin yeni bir fiyat listesi hazırladığı ve fiyat geçişi yaptığı, bunun üzerine CANON’un yeni liste fiyatlarını distribütörü INDEKS’e gönderdiği, INDEKS’in ise CANON tarafından yapılan bu artışı fiyatlarına yansıtıp yansıtmadığının bilinmediği ve CANON’un sahadaki ekibine bu hususu sorduğu, CANON tarafından 2022 yılı Nisan-Mayıs aylarına ilişkin olarak yapılan fiyat artışı duyurusunda; yazışmaya konu E414 kodlu ürün için tavsiye edilen satış fiyatının Nisan ayında 899 TL, Mayıs ayında ise 1149 TL olarak belirlendiğinin görülebileceği, CANON’un E414 kodlu ürün için 999 TL şeklinde tavsiye edilen bir fiyatının olmadığı, CANON’un yeni fiyat listesi yayınlamasıyla birlikte elektromarketlerin CANON tarafından tavsiye edilen fiyatlardan farklı fiyat belirledikleri, VATAN’ın fiyat artırmamış olmasının ve aynı zamanda MEDIAMARKT’ın da 2022 yılının Nisan ve Mayıs aylarında tavsiye edilen fiyatlardan farklı bir fiyat uygulamasının CANON tarafından YSFT yapılmadığına dair bir kanıt olduğu, Soruşturma Raporu’nda iddia edilen bu durumun doğru olduğu varsayımı altında bile bu bulgudan hareketle ihlal sonucuna ulaşılabilmesi için baskı ve teşvik ile fiyatların tavsiye edilen seviyeye çektirildiğinin

ispatlanması gerektiği, ilgili bulguda alıcılara yönelik baskı veya teşvik yapıldığı izlenimi veren bir ifade bulunmadığı, ilgili hususlara YSFT'ye ilişkin içtihatların ortaya koyduğu ana kriterler açısından bakıldığında CANON ile VATAN arasında bir sözleşmenin veya taraflar arasında YSFT'ye ilişkin herhangi bir sözleşme hükmünün varlığından bahsedilemeyeceği, CANON'un fiyatları pasif olarak takip ettiği, fiyatlara müdahale amaçlı bir takibin bulunmadığı ve takibin herhangi bir zorlama veya cezalandırma amacı taşımadığı, ilgili yazışmanın aynı konu üzerine birbirini takip eden mesajlarla toplamda altı günlük bir süreye yayıldığı, bu sürenin ise CANON'un, VATAN üzerinde bir baskı uygulamak istemesinden ziyade sadece piyasa takibi yaptığının bir göstergesi olduğu, yazışmalarda VATAN'ın serbest iradesiyle yapmış olduğu fiyat geçişine CANON tarafından müdahale edildiğine veya bu yönde bir niyet ve/veya baskı ya da tehdit olduğuna dair herhangi bir ifadenin veya VATAN'a uygulanan herhangi bir yaptırımın bulunmadığı ifade edilmiştir.

- (108) Savunmada özetle, herhangi bir müdahalede bulunulmaksızın elektromarketler tarafından satışa sunulan Canon markalı ürünlerin fiyatlarının yalnızca takip edildiği ve bulgu özelinde yeniden satış fiyatına müdahale edildiğini gösterir herhangi bir baskı, niyet ve tehdit unsurunun bulunmadığı ifade edilmiştir.
- (109) Bulgu-4'e ilişkin yapılan savunmada ifade edildiğinin aksine, CANON tarafından yalnızca takip amaçlı bir fiyat izlemesinin yapılmadığı, takibin ötesine geçilerek fiyatların artırıldığı, bu doğrultuda yeniden satış fiyatına CANON tarafından müdahalede bulunulduğu değerlendirilmektedir.
- (110) Bu kapsamda, yeniden satış fiyatının belirlenmesi eyleminin, pazarda gerçekten vuku bulup bulmadığı hususunun ortaya konulabilmesi amacıyla bulguda bahsi geçen elektromarketlerden bilgi talebinde bulunulmuştur. Gelen cevabi yazılardan, elektromarketlerin ilgili yazışmada CANON tarafından ifade edilen fiyat geçişini yazışmanın gerçekleştiği gün veya ertesi günü sağladığı anlaşılmaktadır. Ek olarak Bulgu-4'ün tek başına CANON'un yeniden satış fiyatına doğrudan müdahale ettiğini ortaya koyduğu ve ilgili yazışmada geçen ifadelerin de müdahale ile fiyatın yukarı çekilmesi arasındaki nedensellik bağını net bir şekilde gözler önüne serdiği izahatın varestedir. Bahse konu husus CANON tarafından C CRM çalışanına yönelik olarak kullanılan *"E414 ve G3411 fiyatlarını yukarı çektik bugun"* ifadelerinden ve akabinde C CRM çalışanı tarafından fiyatların yukarı çekildiğinin CANON'a raporlanmasından net bir şekilde anlaşılmaktadır.
- (111) Savunmada belirtildiği üzere ilgili yazışmanın yapıldığı 2022 yılı Haziran ayından önce gerçekleşerek CANON tarafından duyurulan fiyat geçişine konu fiyatların elektromarketlerin satış fiyatının üzerinde kaldığı, CANON tarafından tavsiye edilen fiyatlara zaten elektromarketler tarafından uyum sağlanmadığı, bu sebeple CANON'un yeniden satış fiyatlarını belirlemediği savından hareketle ihlalin gerçekleşmediği çıkarımında bulunmak maddi gerçeklik ile örtüşmemektedir.
- (112) Yukarıdaki değerlendirmeler kapsamında söz konusu bulgudan, CANON tarafından elektromarketlerin yeniden satış fiyatına müdahale edilmek suretiyle ilgili fiyatların istenilen seviyeye çekildiği anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda teşebbüsün Bulgu-4 kapsamında yeniden satış fiyatına müdahalede bulunmadığı yönündeki savunmasına itibar edilmemiştir.

Bulgu-5'e İlişkin Savunmalar

- (113) CANON'un Bulgu-5'e ilişkin savunmasında özetle; ilgili bulgunun PENTA'nın iç yazışması olduğu, bulguya konu yazışmanın tarihinden önce PENTA ile CANON

arasında “yaygın kanal programı” başlığı altında bir toplantı yapıldığı, toplantıda CANON tarafından PENTA’ya kendi marjları ve ekonomik çerçeveleri içinde hareket ederek yeni alt bayilere ulaşmasına ve bu doğrultuda bayi ağının yaygınlaştırılmasına yönelik tavsiyelerde bulunulduğu, söz konusu bulgunun aslında dikey rekabetle ilgili değil yatay rekabetle ilgili olduğu, bulguda bir projeden ve projeyi alabilmek adına yeniden satıcılar arasındaki rekabetten bahsedildiği, ilgili hususlara YSFT’ye ilişkin içtihatların ortaya koyduğu ana kriterler açısından bakıldığında; PENTA ile CANON arasında bir sözleşmenin bulunduğu ancak sözleşmelerde YSFT’ye ilişkin bir hükmün bulunmadığı, bulgu içerisinde CANON’un yeniden satıcılarına baskı yaptığı yönünde bir ibarenin olmadığı, PENTA ya da başka bir yeniden satıcıya baskı ya da cezalandırmanın yapılmadığı gibi CANON tarafından fiyatlara bir müdahale olmadığı, fiyatlara bir müdahale olduğu varsayımı altında dahi bu müdahalenin fiyatların indirilmesine ilişkin olduğu dolayısıyla yazışmanın CANON lehine aklayıcı bir bulgu olduğu, yazışmada geçen “Canon’un Penta’nın operasyon maliyetlerini hiçe saydığı” ve “Canon’un istediği fiyat verilmezse bu işin başka bir bayiye gideceği” şeklindeki ifadelerinin düşük bir fiyatın yükseltilmesinden ziyade bir projenin alınabilmesi için yüksek bir fiyatın indirilmesine ilişkin olduğu, CANON’un PENTA’ya rekabetçi bir fiyat teklif etmesini tavsiye ettiği, PENTA çalışanının marj konusundaki duruma serzenişte bulunduğu, belgenin devamında genel olarak CANON’un dağıtım sistemindeki yeniden satıcılarının birbirleriyle fiyat yönünden rekabet halinde oldukları ve CANON’un yeniden satıcılarının satış fiyatlarına müdahale etmediğinin açık kanıtı olduğu ifade edilmiştir.

- (114) İlgili bulgu, CANON distribütörü olan PENTA’nın çalışanları arasında gerçekleşen ve iç yazışma niteliğinde olan bir e-posta silsilesine ilişkindir. Söz konusu bulguda PENTA çalışanı tarafından kullanılan “Özellikle son zamanlarda Canon tarafından verilen fiyatlarda rebatemize ve Bayilere yönelik vereceğimiz fiyatlarda müdahale olmaktadır.” ifadesi ile PENTA’nın, CANON’un fiyatlara, desteklere ve indirimlere ilişkin tutumlarını müdahaleci bulduğu anlaşılmaktadır. Bu kapsamda CANON distribütörünün iç yazışmasında bahsedilen ifadelerin kullanılmasının CANON tarafından fiyatlara müdahale politikasının uygulandığını göstermekte olduğu değerlendirilmektedir. Bu kapsamda bulgu bütüncül şekilde değerlendirildiğinde, CANON’un, distribütörlerin yeniden satışlarına ilişkin belirli bir politika güderek müdahalede bulunduğu sonucuna ulaşılmaktadır.
- (115) Diğer yandan söz konusu bulgunun delil niteliğinin değerlendirilmesi noktasında yalnızca ilgili delilin kimden elde edildiği değil, bulgunun delillerin bütünlüğü prensibi gereği diğer delillerle birlikte değerlendirilerek somut olayı ortaya koyup koymadığının belirlenmesi önem arz etmektedir. Bu kapsamda ilgili yazışmanın salt PENTA iç yazışması olması veya CANON’un yazışma tarafı olmaması hususuna dayanarak yazışma içeriğinde yer alan ifadelerin gerçeği yansıtmadığını iddia etmek mümkün olmayacaktır. İlave, rekabet hukuku uygulamalarında anlaşma kavramının diğer hukuk alanlarında kabul edilen anlaşma kavramından farklılaşarak geniş yorumlandığı göz önünde bulundurulduğunda, CANON’un PENTA ile yaptığı sözleşmede yeniden satış fiyatının belirlenmesine ilişkin hükmün bulunmaması da benzer şekilde ihlalin varlığı kanaatini ortadan kaldırmayacaktır.
- (116) Açıklanan hususlar ışığında, CANON hakkında elde edilen diğer bulgularla birlikte değerlendirildiğinde Bulgu-5’in CANON tarafından uygulanmakta olan yeniden satış fiyatının tespiti politikasını yansıttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

İspat Standardına İlişkin Savunmalar

- (117) Savunmada özetle; hukukta ispatın bir inandırma faaliyeti olduğu, kanıt değerlendirilmesinde asıl olanın kanıtın ortaya çıkardığı olay ve bu olayın belirtilen şekilde gerçekleşip gerçekleşmediği olduğu, bu değerlendirmenin yapılmasının hukukta ispat kıstaslarının uygulanması olarak ifade edildiği, ispat ölçütünün ise bir kanıtın taşınması gereken ikna gücü ve kanıtın sahip olması gereken kanaat derecesi olduğu, Danıştay'ın, idari para cezasına bağlanmış olan fiillerin gerçekleştirilmesi durumunda bir yaptırım uygulanabilmesi için fiilin tüm unsurlarıyla oluşmuş bulunması kıstasını aradığı, diğer bir ifadeyle ihlalin *"her türlü şüpheden uzak, açık ve kesin"* kanıtlarla ispat edilmesi şartının arandığı²¹, ihlal tespitinin, Soruşturma Heyeti'nin Soruşturma Raporu'nda belirtilen iddiaların ispatlanması adına kullanmış olduğu çıkarım, tahmin, olasılık veya varsayımların ötesinde olacak şekilde kesin kanıtlara dayanması gerektiği, ihlal iddiasına konu bulgu sayısının *Henkel* kararında 32, *Philips*²² kararında 35 olduğu, mevcut dosya kapsamında Soruşturma Bildirimi'nde 5 adet bulgu bulunurken Soruşturma Raporu'nda bulgu sayısının 4'e düştüğü, mevcut belgelerin içtihat ile çizilen çerçeveye uymadığı, Kurulun çeşitli kararlarında²³ mevcut dosyadakine benzer iç yazışmalar bulunduğu halde ve ilgili yeniden satıcıların fiyatları yükseltmiş olması veya fiyat yükseltmeyenlere mal tedarikinin durdurulmasına rağmen eylemin ihlal olarak kabul edilmediği, ispat standardının mevcut dosyada sağlandığının Soruşturma Heyeti tarafından net bir biçimde ortaya konulamadığı, Anayasa'nın 10. maddesi gereği idarenin bütün işlemlerinde eşitlik ilkesine uygun hareket etmek zorunda olduğu, Kurulun eşitlik ilkesine ve ayrımcılık yasağına uygun davranmakla yükümlü olduğu, bu nedenle benzer ve daha ciddi delillerin bulunduğu soruşturmalarda ihlal sonucuna ulaşılmadığı ve CANON hakkında da ihlal sonucuna ulaşılmaması gerektiği belirtilmiştir.
- (118) Rekabet hukukunda delil serbestisi ilkesi hâkim olup bu kapsamda teşebbüsler rekabeti kısıtlayıcı amacı ve/veya etkisi olduğu tespit edilen uygulamaları yazılı ve/veya sözlü anlaşmalar ile irade uyuşmasını sağlayarak gerçekleştirebilmektedir. Bu doğrultuda CANON'un savunmalarında atıfta bulunduğu Kurul kararlarında da sabit olduğu üzere, gerek iç yazışmalar gerek teşebbüsler arası yazışmalar yeniden satış fiyatına müdahale eylemini ortaya koymak bakımından delil olarak kullanılabilir. Bu doğrultuda CANON'un savunmalarında atıfta bulunduğu Kurul kararlarında da sabit olduğu üzere, gerek iç yazışmalar gerek teşebbüsler arası yazışmalar yeniden satış fiyatına müdahale eylemini ortaya koymak bakımından delil olarak kullanılabilir.
- (119) Diğer yandan, rekabet hukuku ile diğer hukuk alanlarındaki delil ve ispat standardının farklı olduğu vurgulanmalıdır. Rekabet ihlali teşkil eden belgelerde imza, yazılı olma, teşebbüsü temsile yetkili bir kişi tarafından düzenlenme veya imzalanma gibi şekil kuralları aranmamakta, ajanda notları, elektronik postalar, bir kişi tarafından tutulan notlar, telefon görüşmelerinin içeriğini nakleden notlar, toplantı tutanakları gibi çok çeşitli deliller ihlalin ispatlanmasında yeterli kabul edilmektedir. Şirket içi yazışmalar gibi anlık mesajlaşmalar ve internet sohbeti çıktıları şeklindeki farklı nitelikteki belgelerin geçmiş Kurul kararlarında da delil olarak kullanıldığı görülmektedir. Ek olarak elde edilen delillerin çapraz teyidi gerekmekte olup ispat bakımından önemli olan elde edilen delillerin maddi gerçeklikleri ve olguları ortaya koymasıdır. Delilin ispat gücü açısından hangi teşebbüsten elde edildiğinin bir önemi bulunmamakta, elde edilen belgenin kime ait olduğu ya da nerede yapılan yerinde incelemede elde

²¹ Danıştay 15. Daire Başkanlığı 26.04.2018 E: 2016/7596 K: 2018/4294 Danıştay 15. Daire Başkanlığı 13.11.2015 E:2015/584 K: 2015/7541

²² Kurulun 05.08.2021 tarihli ve 21-37/524-258 sayılı kararı

²³ Kurulun 09.03.2023 tarihli ve 23-13/209-67 sayılı; 15.05.2022 tarihli ve 22-55/863-357 sayılı kararları.

edildiğinden ziyade içerik itibarıyla ne ifade ettiği nazara alınmaktadır. Bu kapsamda delillerin değerlendirilmesinde temel prensip delillerin bütün olarak ele alınmasıdır.

- (120) Ayrıca ihlal tespitinde salt belgelerin sayısının da belirleyici unsur olmadığı, kimi zaman tek bir belgenin dahi ihlali bütün unsurları ile ortaya koymaya yeterli olduğu, kimi zaman ise elde edilen pek çok bulgunun ihlali kanıtlamaya yeterli olmadığı belirtilmelidir. Delillerin ispat kabiliyetini etkileyen unsurların başında bunların sıhhati ile ihlali ne ölçüde ortaya koyabildiği gelmektedir. Delilin oluşturulma koşulları, kimler tarafından oluşturulduğu, ihlalin unsurlarına yönelik içerdiği detaylar gibi hususlar delilin ihlali ortaya koyup koyamadığının değerlendirilmesinde dikkate alınmaktadır.
- (121) Bununla birlikte, dosya kapsamında elde edilen belgeler arasında iç yazışmalardan oluşan belgelerin olması da ihlalin varlığını ve niteliğini değiştirmemektedir. İlaveten CANON hakkında elde edilmiş bulguların sayısının azlığına ilişkin savunma da aynı şekilde mevcut bulguların ortaya koymakta yeterli olduğu ihlalin varlığını ortadan kaldırmayacaktır. Her bir olay özelinde elde edilen bilgi ve belgeler kapsamında yapılan değerlendirmeler değişkenlik gösterebilmekle birlikte kimi zaman birçok belge ile ihlal isnadında bulunulabilirken kimi zaman az sayıda belge de ihlalin varlığını ortaya koymak bakımından yeterli olabilmektedir. Bu noktada elde edilen bilgi ve belgelerin sayısından ziyade belgelerin ihlalin varlığını ve unsurlarını ortaya koyup koymadığı önem taşımaktadır. Mevcut dosya kapsamında CANON hakkında elde edilen belgeler, CANON'un yeniden satıcılar ile iletişime geçip yeniden satış fiyatlarının yükseltilmesini sağladığını açıkça ortaya koymaktadır.
- (122) Bu kapsamda CANON tarafından ispat standardının sağlanmadığına ilişkin ileri sürülen savunmaya itibar edilmemiştir.

I.5.4. Genel Değerlendirme

- (123) Yerinde incelemelerde elde edilen bilgi ve belgeler ışığında, dosya kapsamında; CANON'un, sağlayıcısı olduğu ürünlerin yeniden satışını gerçekleştiren satıcıların bağımsız olarak belirlemesi gereken satış fiyatlarını doğrudan tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediği incelenmiştir. Bu kapsamda, ihlal iddialarına dayanak oluşturan belgelere, bu belgelere ilişkin yapılan değerlendirmelere, teşebbüs tarafından yapılan savunmalara ve savunmalara ilişkin değerlendirmelere yukarıda detaylı şekilde yer verilmiştir.
- (124) İhlal tespitine dayanak oluşturan bilgi ve belgeler incelendiğinde, CANON tarafından, belirlenen seviyeden daha farklı fiyatlardan satış yapan yeniden satıcıların uyarıldığı ve ilgili yeniden satıcıların satış fiyatlarının belirlenen seviyeye yükseltilmesinin istendiği görülmektedir. Dolayısıyla, söz konusu eylem ile CANON tarafından, CANON'un yeniden satıcısı konumunda olan teşebbüslerin satış fiyatlarına doğrudan müdahale edildiği anlaşılmış olup anılan davranış ile yeniden satış fiyatının tespiti eylemin gerçekleştirildiği değerlendirilmiştir. Yeniden satış fiyatının tespiti eylemi, amaç bakımından rekabeti kısıtlayıcı bir eylem olduğundan, herhangi bir etki analizi yapılmasına gerek olmadığı değerlendirilmiştir.
- (125) Öte yandan ihlalin niteliği nedeniyle etki analizine gerek bulunmasa da, dosya kapsamında elde edilen bilgi ve belgeler bir bütün olarak değerlendirildiğinde CANON'un; yeniden satıcıların satış fiyatının düzeltilmesi talebi doğrultusunda yeniden satıcıların fiyatlarını yükseltmeyi kabul ettiği, elektromarketlerin fiyatlarını sıkı bir şekilde takip ettiği ve bu takip sonucunda elektromarketlerin fiyatlarına müdahalede bulunduğu hususları da net bir şekilde anlaşılmaktadır. Ayrıca CANON'un yeniden satıcıların fiyatlarına müdahale ettiği ve yeniden satıcıların destek ödemesinde kesinti

yaparak fiyatları disipline etmeye çalıştığı, söz konusu yaptırımlar ile yeniden satıcılar üzerinde baskı kurulduğu hususlarına yukarıda ayrıntısıyla yer verilmiştir.

- (126) CANON tarafından yeniden satıcılarının satış fiyatlarının düzenli olarak takip edildiği, son kullanıcılara internet üzerinden satış yapan bayi, geleneksel pazarda faaliyet gösteren bayilere satış yapan yeniden satıcı ve direkt son kullanıcıya satış yapan elektromarketler gibi muhtelif kanallarda faaliyet gösteren yeniden satıcıların fiyatlarına, CANON'un istediği seviyede belirlenmesi sağlanarak müdahalede bulunduğu ve bu doğrultuda hareket etmeyen yeniden satıcılar bakımından yaptırımların uygulandığı anlaşılmış olup söz konusu davranışlar ile CANON'un yeniden satış fiyatını tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği kanaatine ulaşılmıştır.

I.6. İdari Para Cezasına İlişkin Değerlendirme

- (127) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrasında; *"Bu Kanun'un 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir."* hükmüne yer verilmiştir.
- (128) Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in (Ceza Yönetmeliği) 4. maddesi uyarınca öncelikle temel para cezası belirlenmeli ve ardından anılan Yönetmelik'in 6. ve 7. maddeleri uyarınca varsa ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar uygulanarak nihai para cezası tespit edilmelidir.
- (129) Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinde temel para cezasının hesaplanması bakımından karteller ve diğer ihlaller şeklinde bir ayırım yapılmaktadır. Ceza Yönetmeliği'nin temel para cezasını düzenleyen 5. maddesinin birinci fıkrasına göre; temel para cezası hesaplanırken ihlale taraf olan teşebbüslerin Kurul tarafından saptanacak yıllık gayri safi gelirlerinin, karteller için %2'si ile %4'ü, diğer ihlaller için %0,5'i ile %3'ü arasında bir oran esas alınacaktır.
- (130) CANON'un yeniden satıcılarının bağımsız şekilde belirlemesi gereken satış fiyatlarını tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği anlaşıldığından, bahse konu ihlalin dikey ilişkiler kapsamında ortaya çıkan bir ihlal olduğu tespit edilmiş ve "diğer ihlaller" kategorisinde değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda, Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi çerçevesinde temel para cezası oranı %(.....) olarak belirlenmiştir.
- (131) Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde, bir yıldan uzun beş yıldan kısa süren ihlallerde temel para cezasının yarısı oranında; beş yıldan uzun süren ihlallerde ise bir katı oranında arttırılacağı hükme bağlanmıştır. CANON'a yönelik olarak yapılan ihlal isnadına dayanak teşkil eden en eski tarihli belge Bulgu-1'de yer alan 17.02.2020 tarihli belgedir. Teşebbüs hakkında elde edilen ve ihlal isnadında bulunulan en yeni tarihli belge ise Bulgu-5'e konu olan 22.11.2022 tarihli yazışmadır. Bu kapsamda teşebbüs hakkında elde edilen ve ihlal isnadında bulunulan ilk ve son belge tarihleri arasındaki sürenin iki yıl dokuz ay beş gün olduğu tespit edilmiştir. Bu itibarla, ihlal süresinin bir ila beş yıl arasında olduğu dikkate alınarak, CANON bakımından temel para cezası Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca yarısı oranında arttırılarak %(.....) olarak tespit edilmiştir.

- (132) Ceza Yönetmeliği'nin 7. maddesinin birinci fıkrası uyarınca hafifletici sebep uygulanmış ve para cezası oranı dörtte bir oranında indirilerek %(.....) olarak belirlenmiştir.

J. SONUÇ

- (133) 11.5.2023 tarihli ve 23-21/411-M sayılı Kurul kararı uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak Rapor'a ve Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre,

- 1- Canon Eurasia Görüntüleme ve Ofis Sistemleri AŞ tarafından Canon markalı ürünlerin yeniden satış fiyatının belirlenmesi suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiğine,
- 2- Bu nedenle, Canon Eurasia Görüntüleme ve Ofis Sistemleri AŞ'ye aynı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ile Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, ikinci fıkrası ve üçüncü fıkrasının (a) bendi ile 7. maddesinin birinci fıkrası uyarınca 2023 yılı gayrisafi geliri üzerinden takdiren %(.....) oranında olmak üzere 38.300.958,83-TL idari para cezası verilmesine

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

**12.06.2024 Tarih ve 24-26/640-265 Sayılı Kurul Kararına İlişkin
KARŞI OY GEREKÇESİ**

Canon Eurasia Görüntüleme ve Ofis Sistemleri AŞ'nin Canon markalı ürünlerin yeniden satış fiyatını tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği iddiasına ilişkin Nihai Karar müzakeresinin gizli yapılması gerektiği Kurum Başkanına hatırlatılmasına ve talep edilmesine-rağmen, müzakerelerin Kurul üyeleri dışında ilgisiz kişilerin yanında yapıldığından dolayı, müzakerelerin gizli yapılması ortamı sağlanamadığından 4054 sayılı Kanun'un 49. maddesi ihlal edilmiştir. Kanuna aykırı davranılmasından dolayı çoğunluk görüşüne katılmam mümkün olmamıştır.

Berat UZUN
Kurul Üyesi